

Raport
z realizacji Strategii Rozwiązywania
Problemów Społecznych Miasta Knurów
na lata 2021-2026
za rok 2023

Prezentowany dokument zawiera sprawozdanie z realizacji celów strategicznych i operacyjnych wynikających ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Knurów na lata 2021–2026 przyjętej Uchwałą nr XLIII/540/2021 Rady Miasta Knurów z dnia 15 września 2021 roku. Sprawozdanie obejmuje okres od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.

Raport jest efektem działalności Zespołu Opiniującego realizację wdrożonej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Knurów na lata 2021-2026 działającego pod przewodnictwem Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Knurowie, powołanego Zarządzeniem Prezydenta Miasta Knurów Nr 66/MOPS/2022 z dnia 28.02.2022 r.

Podstawą monitorowania efektywności wdrażania zapisów ww. Strategii są wskaźniki monitoringowe, które są podstawowym instrumentem realizacji wytyczonych w Strategii celów.

Cel strategiczny 1.

Poprawa jakości życia mieszkańców – przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności.

Cele operacyjne:

1. Wsparcie mieszkańców zagrożonych i dotkniętych ubóstwem.
2. Aktywizacja osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu bezrobocia.
3. Pomoc osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

Wsparcie mieszkańców zagrożonych i dotkniętych ubóstwem.

1. Rozpoznawanie potrzeb osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, świadczenie pomocy finansowej i rzeczowej na ich rzecz oraz podejmowanie pracy socjalnej.

Mieszkańcy Gminy Knurów, którzy są zagrożeni ubóstwem i wykluczeniem społecznym mogą otrzymywać wsparcie dzięki różnorodnym narzędziom socjalnym, prawnym i instytucjonalnym.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi szereg działań polegających na rozpoznawaniu potrzeb osób ubiegających się o pomoc z tut. Ośrodka. Dokonane analizy pozwalają na diagnozowanie problemów społecznych np. skali występowania ubóstwa, bezrobocia, bezdomności czy niepełnosprawności. Podejmowana w tym zakresie współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi ma na celu, możliwie najlepszą, koordynację działań na rzecz osób zagrożonych ubóstwem czy wykluczeniem społecznym. Z danych statystycznych wynika, że w 2023 r. z powodu ubóstwa Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił pomocy 174 rodzinom (w tym 13 rodzinom z Ukrainy). Kwota wydatków poniesionych na ten cel wynosiła łącznie 979.391,88 zł (w tym na osoby z Ukrainy 53.256,00 zł) były to wyłącznie zadania własne.

MOPS Knurów w 2023 r. objął wsparciem w formie pracy socjalnej 364 osób ubogich (w tym 50 z Ukrainy). Praca socjalna koncentruje się, m.in.: na wzmocnieniu w ludziach zdolności do rozwiązywania problemów i radzenia sobie w trudnych sytuacjach. Obejmuje ona różnego rodzaju poradnictwo: prawne, ekonomiczne, psychologiczne, pedagogiczne jak również pomoc pracownika socjalnego mającą na celu rozwiązywanie konkretnych spraw życiowych. Osoby nieposiadające ubezpieczenia zdrowotnego, a mieszczące się w kryterium dochodowym, w uzasadnionych przypadkach, otrzymywały wsparcie w postaci stwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Wydano 67 decyzji przyznających prawo do ww. świadczeń. Taka forma pomocy umożliwiała bezpłatny dostęp do otrzymania wsparcia medycznego.

Mieszkańcy miasta Knurów w 2023 r. korzystali również ze wsparcia w postaci dodatków mieszkaniowych (dane zostały przedstawione w celu operacyjnym 3 pkt 1).

Osoby bez aktualnej umowy najmu i jednocześnie pozostające w niedostatku finansowym mogą starać się o wynajem lokalu socjalnego. Zgodnie z danymi z Wydziału Urbanistyki, Architektury, Strategii Rozwoju Miasta i Spraw Lokalowych Urzędu Miasta Knurów w 2023r. liczba lokali wynajmowanych w charakterze najmu socjalnego wynosiła 57 (w tym 2 przekazane obywatelom Ukrainy). Natomiast liczba osób oczekujących na zawarcie umowy najmu lokalu socjalnego to 35 rodzin (w tym 26 rodzin z wyroków eksmisyjnych). W roku

2023 Gmina Knurów nie wybudowała, ani też nie pozyskała nowych lokali o charakterze najmu socjalnego.

W związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Knurowie w roku 2023 podjął i realizował specjalne działania skierowane do obywateli Ukrainy przebywających na terenie Gminy Knurów w oparciu o Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych. Zagadnienie to zostało opisane w celu strategicznym 5, celu operacyjnym 2, kierunku działań nr 1.

2. Realizacja programów i projektów na rzecz osób zagrożonych lub dotkniętych ubóstwem.

- MOPS realizuje wieloletni program „Posiłek w szkole i w domu”. Realizacja tego programu odbywa się poprzez opłacanie obiadów dla dzieci w szkołach i przedszkolach, wydawanie gorących posiłków w Ośrodku Wsparcia dla osób kwalifikujących się do ich przyznania, wypłacanie świadczeń pieniężnych dla osób, które z różnych przyczyn nie mogą korzystać z gorącego posiłku w naturze.
- Gmina Knurów uczestniczy w realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Podprogram 2021 Plus (realizowany do 2023), w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Celem tego programu jest udzielenie wsparcia w postaci pomocy żywnościowej osobom tego potrzebującym. Partnerem w realizacji Programu POPŻ na terenie Gminy Knurów jest Oddział Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Knurowie. Liczba rodzin skierowanych po odbiór żywności do PCK w ramach FEAD w 2023 r. wynosiła 91. Łączna liczba osób w rodzinach 239.
- Z ww. pomocy mogli skorzystać również obywatele Ukrainy przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi. Z pomocy skorzystało łącznie 28 rodzin z Ukrainy, a liczba osób w tych rodzinach wynosiła 95. Ponadto, na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz poleceń Wojewody Śląskiego, zawartych w wydanych decyzjach w sprawie zapewnienia pomocy obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP w związku z działaniami wojennymi, Urząd Miasta Knurów zapewnił pomoc w formie zakwaterowania dla jednej ośmioosobowej rodziny, która była realizowana do 27.04.2023 r. Zgodnie z przepisami prawa, osoby udzielające wsparcia w postaci zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, które przebywają na terenie Gminy Knurów w związku z działaniami wojennymi, mogły skorzystać ze świadczenia wspierającego. W Knurowie skorzystało z niego 16 gospodarstw domowych.
- Projekt „Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych” – opisany w celu strategicznym 5.
- Projekt „Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – gmina Knurów” – opisany w celu strategicznym 5.

3. Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz ubogich oraz Kościołem.

MOPS działając na rzecz osób ubogich współpracuje z:

- Oddziałem Rejonowym Polskiego Czerwonego Krzyża w Knurowie - w szczególności w zakresie Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Podprogram 2021 Plus, realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). PCK jako wykonawca tego Programu wydaje żywność dla najuboższych mieszkańców zakwalifikowanych przez MOPS. Ponadto w ramach współpracy MOPS kieruje do PCK osoby najuboższe po odbiór odzieży czy wypożyczenia sprzętu rehabilitacyjnego.

- Świetlicą Bł. Edmunda Bojanowskiego, która w 2023 r. podejmowała następujące działania na rzecz osób, rodzin i dzieci ubogich: paczki świąteczne, wyjazdy wakacyjne – w ramach Ferii Zimowych, Półkolonii Letnich, dożywianie w palcówce. Świetlica współpracuje z 1 wolontariuszem.
- Urzędem Miasta Knurów, który w ramach przyjętego Programu współpracy Gminy Knurów z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami pożytku publicznego dotuje 45 organizacji.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

Aktywizacja osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu bezrobocia.

1. Upowszechnianie informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym i stażach.

W 2023 r. liczba osób bezrobotnych z miasta Knurów, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gliwicach, wynosiła ogółem 371 osób, w tym 222 kobiety.

Dla porównania w roku 2022 liczba osób bezrobotnych z miasta Knurów zarejestrowanych w PUP Gliwice wynosiła ogółem 358 osób, w tym 214 kobiet.

Natomiast w roku 2021 liczba osób bezrobotnych z miasta Knurów zarejestrowanych w PUP Gliwice wynosiła ogółem 554 osoby, w tym 325 kobiet.

Należy zauważyć, że dane dotyczące osób bezrobotnych z miasta Knurów nie odzwierciedlają stopy bezrobocia w powiecie Gliwickim.

Porównując rok 2022 do 2023 liczba osób bezrobotnych z terenu Knurowa nieznacznie wzrosła tj. 13 osób, natomiast bezrobocie w powiecie Gliwickim zmalała o 0,2%.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią informacje na temat stopy bezrobocia w powiecie gliwickim i województwie śląskim.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie gliwickim i w województwie śląskim:

zakres danych	2021	2022	2023
stopa bezrobocia w powiecie gliwickim	4,7%	3,7%	3,5%
stopa bezrobocia w województwie śląskim	4,2%	3,7%	3,8%

W analizowanym okresie można zauważyć spadek stopy bezrobocia w powiecie gliwickim, jednak na poziomie województwa śląskiego jest widoczny nieznaczny wzrost między rokiem 2022 a ubiegłym tj. o 0,1%.

Osoby bezrobotne z Knurowa, a zarejestrowane w PUP Gliwice korzystały z różnych form wsparcia, proponowanych przez ww. urząd: szkolenia zawodowe (10 osób), staże (17 osób), prace społecznie użyteczne (4 osoby), prace interwencyjne (4 osoby), roboty publiczne (4 osoby), dotacje (14 osób), doposażenie miejsc pracy (3 osoby), studia podyplomowe (2 osoby), sfinansowanie kosztów egzaminów (1 osoba), dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego po 50 roku życia (2 osoby).

MOPS kontynuuje współpracę z PUP Gliwice, w zakresie pozyskiwania drogą elektroniczną ofert pracy dla klientów MOPS. Współpraca ta dotyczy również wykorzystania systemu SEPI, umożliwiającego weryfikację statusu klienta oraz otrzymywanych przez niego świadczeń. Pracownicy socjalni informują osoby bezrobotne o prawie do poszukiwania pracy w ramach PUP, jak również motywują do podejmowania działań związanych z aktywnością zawodową, w tym rozwoju zawodowego i poszukiwania pracy. Najczęściej

stosowane formy pracy to: udostępnienie ofert pracy, kierowanie do prac społecznie – użytecznych, informowanie o kursach, szkoleniach.

W związku z prowadzonymi działaniami wojennymi na terenie Ukrainy, Powiatowy Urząd Pracy w 2023 r. kontynuował działania związane z aktywizacją zawodową uchodźców wojennych, m.in.: podejmowano kampanię informacyjną dla Pracodawców, poprzez publikację „Apelu do Pracodawców z terenu Gliwic i Powiatu Gliwickiego”, zachęcającego do zatrudnienia obywateli Ukrainy. Publikacja odbywała się poprzez zamieszczenia Apelu w Nowinach Gliwickich. Ponadto tekst Apelu był publikowany na portalu internetowym www.nowiny.gliwickie.pl oraz na stronie internetowej FB PUP Gliwice.

W 2023 rok obowiązywało Porozumienie z 2022 roku zawarte pomiędzy PUP a Śląską Izbą Pracodawców (mającą na celu aktywizację zawodową obywateli Ukrainy) oraz Parafią Rzymskokatolicką Św. Jacka w Gliwicach (w sprawie refundacji świadczeń integracyjnych dla uchodźców wojennych będących uczestnikami Centrum Integracji Społecznej). W efekcie dotychczasowych kompleksowych działań Urzędu, w tym profesjonalnego doradztwa i poradnictwa zawodowego obywatele Ukrainy pozyskiwali zatrudnienie.

W ramach działań aktywizujących od początku rejestracji uchodźców wojennych z Ukrainy, PUP zrealizował wobec nich cały szereg szkoleń językowych i zawodowych, których celem było maksymalne ułatwienie skutecznego poszukiwania zatrudnienia.

W ramach szkoleń zawodowych, prowadzono szkolenia m.in.: pracownik magazynowy, florysta z obsługą kas fiskalnych, wizaż – stylizacja paznokci oraz obsługa kas fiskalnych, pracownik obsługi małej gastronomii z elementami carvingu oraz obsługą kas fiskalnych, kierowanie ruchem drogowym.

Ponadto Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach podejmował działania takie jak: Gliwickie Targi Pracy dla Osób Niepełnosprawnych, Tydzień Branżowy, Jesienna Promocja na Pracę, Świąteczny Kiermasz Ofert pracy, Mikołajkowe Mini Targi Pracy, Dni Otwarte Poradnictwa Zawodowego w Ramach Ogólnego Tygodnia Kariery, prowadzenie spotkań informacyjnych w zakresie świadczonych usług i proponowanych instrumentów rynku pracy (uczestniczyły również osoby z Ukrainy).

Wszelkie działania PUP podejmowane wobec uchodźców wojennych z terenu Ukrainy, rejestrujących się jako bezrobotni miały charakter kompleksowy, wielostronny a ich zasadniczym celem było stworzenie uchodźcom korzystnych warunków do skutecznego funkcjonowania na lokalnym i krajowym rynku pracy. Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach nadal kontynuuje ww. działania wobec uchodźców wojennych.

2. Praca socjalna z osobami bezrobotnymi z wykorzystaniem kontraktów socjalnych.

Liczba osób objętych pracą socjalną – 127 (w tym 15 z Ukrainy).

Liczba osób objętych kontraktami socjalnymi – 19.

3. Organizowanie prac interwencyjnych i społecznie użytecznych na terenie miasta.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Knurowie koordynował i czynnie uczestniczył w realizacji prac społecznie użytecznych na terenie Gminy Knurów. Do prac społecznie użytecznych mogą być kierowane tylko osoby zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej.

Poprawa sytuacji na rynku pracy, a także szeroko zakrojona praca socjalna, w tym realizacja projektów, przyczyniły się do podjęcia zatrudnienia przez wiele osób, ograniczając krąg osób, które mogą być skierowane do wykonywania prac społecznie użytecznych. Coraz częściej osoby korzystające z pomocy społecznej, to osoby niezdolne do pracy z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności. Są też takie osoby, które utraciły status osoby bezrobotnej,

pracują „dorywczo” (bez żadnych umów) lub wręcz nie są w ogóle zainteresowane podjęciem pracy i opierają się na minimum świadczeń gwarantowanych przez państwo.

W 2023 r. MOPS przekazał do Powiatowego Urzędu Pracy w Gliwicach listę w łącznej liczbie 9 osób bezrobotnych, które w dniu tworzenia listy mogły być skierowane do prac społecznie użytecznych.

Zgodnie z porozumieniem dotyczącym wykonywania prac społecznie użytecznych, prace powinny być wykonywane na 5 miejscach (w 5 różnych placówkach). W okresie od 01.03.2023 r. do 30.11.2023 r. (zgodnie z okresem wykonywania ww. prac) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej łącznie skierował 4 osoby. Szacunkowy koszt to 5.190,00 zł (dane z PUP Gliwice).

Prace interwencyjne to zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę zawsze na podstawie umowy o pracę, które nastąpiło w wyniku umowy zawartej między pracodawcą a powiatowym urzędem pracy, mające na celu wsparcie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Z takiej formy wsparcia skorzystały 4 osoby z Gminy Knurów. Szacunkowy koszt to 34.030,00 zł (dane z PUP Gliwice).

4. Realizacja Projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

W 2023 r. Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach realizował dwa projekty:

- Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, w ramach programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 pn. **„Aktywizacja osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gliwicach”**. Celem projektu było zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Gliwice, zgodnie z Ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Liczba uczestników w 2023 r. wyniosła ogółem 126 osób.

Dane liczbowe:

Formy wsparcia w ramach projektu	Knurów	Ogółem
Szkolenia zawodowe dla osób po 30 roku życia	1	11
Staże dla osób do 30 roku życia	1	12
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej dla osób do 30 roku życia	2	25
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej dla osób powyżej 30 roku życia	5	78

- Projekt EFS w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) pn. **„Szansa na powrót”**. Celem projektu było zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych w wieku 18-29 lat, pozostających bez pracy, w tym w szczególności osób, które pozostają poza rynkiem pracy w wyniku negatywnych skutków pandemii wirusa SARS - CoV-2. Liczba uczestników w projekcie w latach 2021-2023 wyniosła ogółem 36 osób.

Dane liczbowe:

Formy wsparcia w ramach projektu	Knurów	Ogółem
Prace interwencyjne	5	30
Bon zatrudnieniowy	0	6

W 2023 roku Grupa FORTACO rozpoczęła zakładu produkcyjnego na terenie miasta, który zatrudni do 250 osób. Otwarcie zakładu planowane jest na 2024 rok.

5. Promowanie w obszarze rynku pracy zasady równości płci.

Podejmowane działania na rzecz równości płci na rynku pracy polegały na kierowaniu kobiet i mężczyzn na szkolenia tego samego typu, zwalczaniu stereotypów związanych z płcią w zakresie kształcenia i zatrudnienia, propagowanie godzenia życia osobistego z pracą zawodową kobiet. Zostały podjęte planowane działania z zakresu aktywnej integracji przyczyniającej się do trwałego udziału kobiet i mężczyzn w zatrudnieniu i rozwoju ich kariery.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.**Pomoc osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym:****1. Podejmowanie interwencji na rzecz osób zagrożonych utratą lokalu mieszkalnego.**

MOPS Knurów w zakresie zapobiegania bezdomności kontynuuje współpracę z Lokatorsko – Własnościową Spółdzielnią Mieszkaniową oraz Miejskim Zespołem Gospodarki Lokalowej i Administracji. W 2023 roku Gmina Knurów przeznaczyła na wsparcie w formie dodatku mieszkaniowego kwotę 1.065.673,62 zł. Powyższe wsparcie obejmowało co miesiąc średnio 206 rodzin (tj. 2477 gospodarstw w ciągu roku).

W środowiskach zalegających z opłatami czynszowymi pracownicy socjalni prowadzili działania informacyjne, m.in.: o możliwości złożenia wniosku o dodatek mieszkaniowy, możliwości rozłożenia długu na raty czy odrobienia go poprzez podejmowanie prac na rzecz MZGLiA lub LWSM. Działania te są nadal realizowane.

2. Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej oraz wsparcia osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością.

Działania podejmowane przez MOPS względem osób zagrożonych bezdomnością dotyczyły wsparcia tych osób poprzez przyznanie pomocy m.in.: w formie zasiłku celowego na opłacenie czynszu. Natomiast osoby dotknięte bezdomnością były kierowane do schroniska dla osób bezdomnych, w tym do schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

W okresie jesienno-zimowym tut. MOPS prowadzi cykliczne działania skierowane dla osób bezdomnych - „Akcja Bezdomność”. Działania te mają na celu monitorowanie przez pracowników socjalnych oraz funkcjonariuszy Policji miejsc koczowania osób bezdomnych oraz umożliwienie tym osobom otrzymanie stosownej pomocy. Ponadto ww. osoby były objęte działaniami polegającymi, m.in. na: aktywizacji zawodowej, zobowiązywane do składania wniosków o przydział mieszkań, kierowanie na leczenie i terapię AA. W miarę potrzeb udzielano też porad prawnych, pomocy psychologicznej i finansowej.

Liczba osób którym przyznano pomoc z powodu bezdomności – 60.

Kwota udzielonej pomocy wyniosła – 580.256,93 zł.

3. Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia oraz dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia medycznego.

MOPS w Knurowie w 2023 r., w wyniku przetargu nieograniczonego, zawarł umowy na świadczenie usług w postaci zapewnienia schronienia wraz z gorącym posiłkiem dla bezdomnych mężczyzn oraz kobiet, a także schronienia wraz z całodziennym wyżywieniem dla osób bezdomnych w schronisku z usługami opiekuńczymi.

Osoby bezdomne, posiadające ostatni stały meldunek w Knurowie, były kierowane do schroniska dla osób bezdomnych w Niewieszy ul. Leśna 4, prowadzonego przez Fundację „Zacisze Grażyny”. Osoby jednocześnie wymagające usług opiekuńczych, były kierowane do schroniska z Usługami Opiekuńczymi w Rybniku, przy ul. 3 Maja 48B, prowadzone przez Stowarzyszenie im. Św. Jana Pawła II – Pomoc Potrzebującym – Rybnicki Bank Drugiej Ręki.

Tut. MOPS współpracował również z:

- Schroniskiem dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi „Betsaida” w Jankowicach,
- Kamiliańską Misją Pomocy Społecznej w Warszawie.

MOPS Knurów zapewnił schronienie 50 osobom bezdomnym.

Kwota poniesionych wydatków przez Gminę Knurów na ten cel wyniosła 367.904,00 zł.

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 1.

Wskaźnik	Jednostka miary	Stan początkowy 2020 r.	Stan na 2021 r.	Stan na 2022r.	Stan na 2023r.	Stan docelowy 2026 r.	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
Wielkość środków wydatkowanych na pomoc mieszkańcom miasta	zł	9.952.244,11	10.097.504,00	10.416.587,15	11.674.260,00	10.549.378,76	UM/MOPS	raz w roku
Zaangażowanie środków zewnętrznych w wydatkach na pomoc społeczną	%	5,67	7,42	14,29	6,74	6	UM/MOPS	raz w roku
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	osoba	509	468	549	376	357	MOPS	raz w roku
Liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej z powodu:								
ubóstwa	osoba	461	421	401	364	323	MOPS	raz w roku

bezrobocia	osoba	250	272	124	125	175	MOPS	raz w roku
bezdomności	osoba	68	73	57	60	48	MOPS	raz w roku
Liczba osób w rodzinach objętych pracą socjalną	osoba	1280	954	1294	679	1280	MOPS	raz w roku
Liczba realizowanych kontraktów socjalnych	kontrakt	39	53	40	47	47	MOPS	raz w roku
Liczba osób bezrobotnych	osoba	564	554	358	371	497	PUP	raz w roku
Liczba bezrobotnych kobiet w mieście	osoba	315	325	214	222	302	PUP	raz w roku

Podsumowując:

1. Wielkość środków wydatkowanych na pomoc mieszkańcom miasta.

Od roku 2020, który był rokiem bazowym corocznie wzrasta wysokość środków przeznaczonych na pomoc mieszkańcom miasta.

2. Zaangażowanie środków zewnętrznych w wydatkach na pomoc społeczną.

W roku 2023 r. nastąpił spadek środków zewnętrznych wydatkowanych na pomoc społeczną do 6,74%, ale i tak jest większy w porównaniu z rokiem bazowym (2020). Jest to powiązane z zakończeniem projektu współfinansowanego przez EFS oraz wzrostem środków własnych przeznaczonych na „trwałość projektu”.

3. Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie.

W analizowanym okresie zauważalna jest tendencja spadkowa liczby osób, którym decyzją przyznano świadczenie. Jednak pozyskane kompleksowe dane wskazują na wzrost liczby osób objętych wsparciem z pomocy społecznej.

4. Liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej z powodu ubóstwa, bezrobocia, bezdomności.

Porównując liczbę osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej:

- z powodu ubóstwa – maleje z roku na rok, w roku 2021 był to spadek o 40 osób, pomiędzy rokiem 2021 a 2022 o 20 osób, natomiast pomiędzy rokiem 2022 a 2023 o 37 osób;
- z powodu bezrobocia – widoczna stabilizacja od 2022 roku, chociaż pomiędzy rokiem 2020 a 2021 zauważalny był niewielki wzrost, tłumaczyć go można zachwianiem rynku pracy w trakcie pandemii. Po unormowaniu sytuacji nastąpił znaczny spadek bezrobocia która się utrzymuje w roku 2023;
- z powodu bezdomności – widoczne są niewielkie wahania między poszczególnymi latami. Pomędzy rokiem 2020 a 2021 zauważalny był niewielki wzrost (tj. o 5 osób), tłumaczyć go można niestabilną sytuacją związaną z pandemią. Po jej unormowaniu nastąpił spadek liczby osób bezdomnych o 16 osób, jednakże w roku 2023 zauważalny jest ponowny niewielki wzrost osób bezdomnych tj. o 3 osoby (porównując rok 2022 z 2023).

5. Liczba osób w rodzinach objętych pracą socjalną.

Dane za 2022 rok są zbliżone do prognozy z 2026 roku. Zauważalny był spadek liczby osób objętych pracą socjalną pomiędzy rokiem 2020 a 2021, co można tłumaczyć normującą się sytuacją po pandemii. Obecny wzrost może świadczyć o potrzebie walki z jej skutkami na tle bezradności, rozchwianiem stanów emocjonalnych oraz ogólnego stanu zdrowia. Natomiast w 2023 roku widoczny jest znaczący spadek wśród osób potrzebujących pomocy w formie pracy socjalnej. Ww. spadek może być wynikiem stabilizacji po pandemii.

6. Liczba realizowanych kontraktów socjalnych.

Porównując liczbę realizowanych kontraktów socjalnych pomiędzy rokiem 2020 a 2021, zauważalny jest wzrost o 14 kontraktów (prawie 36%). Kontrakty socjalne są zawierane głównie z osobami bezdomnymi, ale mogą być narzędziem pracy pracowników pomocy społecznej do aktywizowania wszystkich klientów MOPS w celu przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu.

Natomiast analizując liczbę realizowanych kontraktów pomiędzy 2021 r. a 2022 r. widoczny jest spadek o 13 kontraktów, co ostatecznie daje poziom z roku bazowego (2020). Rok 2023 jest równy z rokiem docelowym i wynosi 47 osób.

7. Liczba osób bezrobotnych

Porównując bezrobocie w roku 2021 i w 2020 można zauważyć nieznaczny spadek liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Gliwice, a mieszkających w Gminie Knurów o 10 osób (2%). Znaczny spadek liczby osób bezrobotnych nastąpił pomiędzy rokiem 2021 a 2022 i wynosi 196 osób (35%). Zjawisko to znajduje potwierdzenie we wcześniejszych analizach dotyczących bezrobocia. W roku 2023 widoczny jest nieznaczny wzrost osób bezrobotnych względem roku 2022, tj. o 13 osób. Porównując stan początkowy z obecnym widoczna jest tendencja malejąca ilości osób bezrobotnych, liczba ta zmniejszyła się o 193 od roku 2020.

8. Liczba bezrobotnych kobiet w mieście.

Poddając analizie statystyki dotyczące bezrobotnych kobiet w roku 2020 i 2021, zauważalny jest wzrost liczby kobiet zarejestrowanych w PUP o 10 (3%). Natomiast wraz ze spadkiem liczby osób bezrobotnych, znacznie spadła liczba kobiet bezrobotnych pomiędzy rokiem 2021 a 2022 o 111 kobiet (34%). Analogicznie do wzrostu liczby osób bezrobotnych w roku 2023 liczba kobiet bezrobotnych również nieznacznie wzrosła tj. o 7 kobiet porównując rok 2022 a 2023. Natomiast od stanu początkowego, liczba bezrobotnych kobiet spada, od roku 2020 do 2023 liczba ta zmalała o 93 osoby.

Cel strategiczny 2.

Wzmacnianie potencjału rodzin, wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie.

Cele operacyjne:

1. Wzmacnianie potencjału rodzin.
2. Podwyższanie jakości usług edukacyjnych, wsparcia udzielanego dzieciom i młodzieży oraz rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
3. Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1:

Wzmacnianie potencjału rodzin.

1. Pomoc rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, wychowawczych i alimentacyjnych.

– Wsparcie z systemu pomocy społecznej - dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela:

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	174	318
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	60	60

Potrzeba ochrony macierzyństwa	38	172
- w tym wielodzietność	24	132
Bezrobocie	93	215
Niepełnosprawność	195	320
Długotrwała lub ciężka choroba	281	472
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	110	92
- w tym: rodziny niepełne	64	198
rodziny wielodzietne	19	92
Przemoc w rodzinie	67	220
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	95	274
Narkomania	2	3
Trudność w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	5	11
Trudność w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0
Zdarzenie losowe	12	36
Sytuacja kryzysowa	61	202
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

- Wsparcie dotyczące świadczeń rodzinnych - dane z Działu Świadczeń Rodzinnych, Funduszu Alimentacyjnego, Stypendiów i Zasiłków Szkolnych MOPS Knurów przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Liczba świadczeń dla obywateli Ukrainy
1.	Zasiłki rodzinne	6220	465
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych w tym z tytułu:	3535	181
2.1	Urodzenia dziecka	21	1
2.2	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	92	0
2.3.	Samotnego wychowywania dziecka	562	30

2.4	Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1296	113
2.5	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	502	0
2.6	Rozpoczęcia roku szkolnego w tym „zerówki”	774	17
2.7	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:	288	20
2.7.1	Na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniami w miejscowości, w której znajduje się szkoła	0	0
2.7.2	Na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	288	20
3.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	65	1
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	9889	38
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	1998	0
6.	Specjalny Zasiłek Opiekunczy	0	0
7.	Świadczenia rodzicielskie	473	20
8.	Razem	22 180	705

W roku 2023 r. w Dziale Świadczeń Rodziny Funduszu Alimentacyjnego, Stypendiów i Zasiłków Szkolnych złożono łącznie 858 wniosków, w tym 724 wnioski o świadczenia rodzinne, 111 wniosków na świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz 23 wnioski o przyznanie stypendium szkolnego. Dla wnioskodawców opiekujących się osobami niepełnosprawnymi (pobierającymi świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekunczy i zasiłek dla opiekunów) były opłacane składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz składki na ubezpieczenia zdrowotne.

- Wsparcie dotyczące świadczeń alimentacyjnych - 129 rodzin dla 189 uprawnionych dzieci. W 2023 r. wypłacono 1.880 świadczeń z funduszu alimentacyjnego na ogólną kwotę 758.170,00 zł. Wyegzekwowano należności od dłużników alimentacyjnych tytułem wypłaconych świadczeń na kwotę 613.450,00 zł.
- Wsparcie w formie stypendium szkolnego - pomoc materialna dla uczniów w 2023 r. złożono 23 wnioski. Wydatki poniesione na realizację świadczeń wyniosły – 29.249,92 zł w tym: środki własne gminy – 5.849,98 zł, dotacja z budżetu państwa – 23.399,94 zł.
- Karta Dużej rodziny – wydano 566 Kart.

Ponadto realizowano:

- preferencyjny zakup węgla - złożono i zweryfikowano 182 wnioski
- dodatek elektryczny - złożono 133 wnioski
- dodatek refundacja VAT - (od stycznia 2023 r.) złożono 54 wnioski.

2. Prowadzenie pracy socjalnej i poradnictwa z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo- wychowawczą.

Realizatorzy tych zadań to:

- placówki oświatowe - realizacja programów wychowawczych, profilaktycznych, zgodnie ze statutem szkół, przedszkoli, a także pedagogizacja: indywidualne spotkania, konsultacje, wywiadówki, zebrania rodziców na bieżąco, wg potrzeb.
- MOPS - realizuje zadania wynikające z szeroko rozumianej profilaktyki poprzez budowanie lokalnego systemu wsparcia i współpracy z osobami, instytucjami i organizacjami działającymi na polu profilaktyki, realizuje i prowadzi wiele działań ukierunkowanych na dziecko i rodzinę m.in. realizuje zadania wynikające z ustawy o pieczy zastępczej. Ponadto prowadzona jest praca socjalna poprzez poradnictwo, edukację, wsparcie, informowanie i kierowanie do różnych instytucji, specjalistów działających na rzecz rodziny. W 2023 r. w MOPS pracą socjalną objęto 376 osób, również 110 rodzin miało trudności związane z bezradnością opiekuńczo - wychowawczej i w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

3. Edukowanie rodzin niezaradnych wychowawczo w celu nabycia i podniesienia świadomości w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych, promowanie prawidłowych wzorców funkcjonowania.

W 2023 r. Punkt Interwencji Kryzysowej realizował Treningi Umiejętności Życiowych i Rodzicielskich podczas, których wspierano, edukowano na temat właściwych postaw rodzicielskich, poprawy kompetencji wychowawczych, skuteczności oddziaływań wychowawczych, komunikacji między rodzicami i dziećmi. Z tej formy wsparcia w 2023 r. skorzystało 11 osób podczas 17 spotkań.

4. Zapewnienie wsparcia asystentów rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W 2023 r. w MOPS zatrudnionych było 3 asystentów rodziny, którzy wspierali 42 rodziny. Celem pracy asystenta rodziny jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, ułatwienie wypełniania ról społecznych, podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie i niedopuszczenie do umieszczania dzieci poza rodziną, np. w placówkach lub rodzinach zastępczych. Jeśli dzieci znajdują się w pieczy zastępczej, asystent ma za zadanie działać na rzecz ich jak najszybszego powrotu do rodziny.

5. Doskonalenie warsztatu pracy osób zaangażowanych w pracę na rzecz dziecka i rodziny oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Pracownicy MOPS uczestniczyli w szkoleniach: stacjonarnie - 12, online - 16 (łącznie skorzystały 34 osoby).

6. Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem.

W ramach realizowania tego działania w 2023 r. działały następujące placówki:

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna - udziela wsparcia dzieciom w wieku przedszkolnym, uczniom, ich rodzinom w zakresie pomocy psychopedagogicznej i logopedycznej. W 2023 r. objęto poradnictwem 903 osoby, udzielono 114 porad oraz 347 konsultacji.
- Poradnia Zdrowia Psychicznego – w mieście działają 2 tego typu poradnie - jedna udzielająca porad na zasadach komercyjnych (brak danych ilościowych) oraz druga, tj. powstała w marcu 2023 r. Poradnia Zdrowia Psychicznego II z Punktem Zgłoszeniowo-Koordynacyjnym (ul. 1 Maja 51A, 44-190 Knurów), będąca jednostką podległą Szpitalowi Psychiatrycznemu w Toszku. W 2023 r. mieszkańcom Knurowa udzielono 1818

porad, opieką psychiatryczną objęto 1057 osób.

- Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin - udzielono 545 porad (w 312 rodzinach) osobom dotkniętym problemami alkoholowymi oraz objęto 94 osoby pomocą terapeutyczną, wsparciem psychologicznym, psychiatrycznym w związku z problemami alkoholowymi, narkotykowymi i przemocą w rodzinie.
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - udzielono 23 porad.
- Punkt Interwencji Kryzysowej (PIK) - objęto wsparciem 101 rodzin (318 osób w rodzinach).
- Pomoc psychologa PIK - 30 osób.
- Pomoc prawna w Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych (CWIS) – możliwość uzyskania nieodpłatnej porady prawnej szczególnie z zakresu prawa rodzinnego.

7. Współpraca różnych podmiotów instytucjonalnych, organizacji pozarządowych i Kościoła.

- Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych - organizowano zajęcia grupowe i indywidualne dla osób z obszaru rewitalizacji.
- PCK w Knurowie - zorganizowano półkolonie „Wakacje nadają rytm” dla dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym. Świadczone usługi terapeutyczno– coachingowe i rehabilitacyjne.
- Zgromadzenie Sióstr Służebniczek NMP Niepokalanie Poczętej - prowadzono Placówkę Wsparcia Dziennego dla Dzieci i Młodzieży (51 wychowanków), paczki świąteczne dla 32 osób, wyjazdy wakacyjne - ferie: 4, półkolonie letnie - 6.
- Stowarzyszenie WIOSNA - przeprowadzono akcję „Szlachetna Paczka”.
- Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa (FEAD) realizowany we współpracy z PCK.
- Knurowskie Dni Integracji „Bądźmy razem” pod patronatem Prezydenta Miasta.
- PCK – współorganizował, z Ośrodkiem Wsparcia, kolejną Wigilię Plenerową.
- Kościoły nie udzieliły informacji dotyczących tego zakresu współpracy.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2:

Podwyższanie jakości usług edukacyjnych, wsparcia udzielanego dzieciom i młodzieży oraz rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

1. Monitorowanie zagrożeń mających wpływ na jakość i poziom procesu kształcenia i wychowania dzieci i młodzieży w mieście i podejmowanie interwencji w tym zakresie.

Monitorowanie powyższych zagrożeń realizowano między innymi poprzez prowadzenie przedsięwzięć profilaktyczno-informacyjnych oraz szkoleniowych: szkoły podstawowe - 32 dla 1232 osób, Zespół Szkół Specjalnych - 3 dla 35 osób, Zespół Szkół im. Paderewskiego - 1 dla 800 osób, Zespół Szkół Zawodowych nr 2 - 6 dla 720 osób.

W celu podniesienia jakości kształcenia dzieci i młodzieży - nauczyciele (67) doskonalili swoje kwalifikacje zawodowe w szkołach miejskich, natomiast w Zespole Szkół im. Paderewskiego - 23, a w Zespole Szkół Specjalnych - 37 i ZSZ nr 2 - 77.

2. Rozwijanie współpracy ze szkołą w celu lepszego rozpoznania i zabezpieczenia potrzeb dzieci, w tym pod kątem zabezpieczenia ich potrzeb przez dom rodzinny.

Działania te podejmowane były przez placówki oświatowe i polegały na pracy pedagogów i wychowawców we współpracy z uczniami i rodzicami (ankiety, kwestionariusze oraz indywidualne spotkania z uczniami i rodzicami).

Ponadto potrzeby dzieci zabezpieczały następujące placówki środowiskowe:

- Zgromadzenie Sióstr Służebniczek NMP Niepokalanie Poczętej - Placówka Wsparcia Dziennego dla Dzieci i Młodzieży,
- placówki szkolne: świetlice działające na terenie szkół podstawowych.

3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży wymagającym pomocy i wsparcia dostępu do specjalistów, jak pediatra, psychiatra dziecięcy czy psycholog.

- Szkoły podstawowe: liczba udzielonych porad wsparcia psychologiczno-pedagogicznego to 551 wobec 1879 uczniów,
- Zespół Szkół im. Paderewskiego: udzielono wsparcia psychologiczno-pedagogicznego w formie poradnictwa ok. 300 porad,
- Zespół Szkół Specjalnych (ZSS): wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla 96 uczniów, 90 porad psychologa i pedagoga, liczba rodzin: 22,
- Zespół Szkół Zawodowych Nr 2 (ZSZ): 248.

4. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

Zagadnienie to realizowano poprzez organizowanie zajęć wyrównawczych, rewalidacyjnych:

- szkoły podstawowe: liczba uczniów korzystających z zajęć wyrównawczych - 702,
- Zespół Szkół im. Paderewskiego: 0 uczniów,
- Zespół Szkół Specjalnych: zajęcia rewalidacyjne - 89 uczniów,
- Zespół Szkół Zawodowych Nr 2 - 65 osób.

W Gminie działały również klasy integracyjne, nauczanie indywidualne, specjalne:

- liczba klas integracyjnych - 14, liczba uczniów do nich uczęszczających - 255, ZSZ2 - 7 (118 uczniów),
- liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym - 9 w szkołach podstawowych, 12 (ZSZ), 8 (ZSS), 4 (ZSZ2),
- liczba uczniów objętych nauczaniem specjalnym - 96 (ZSS),
- liczba przedszkoli z oddziałami integracyjnymi - 1, liczba dzieci - 64, liczba realizowanych programów rewalidacyjnych - 20.

5. Rozszerzanie w miarę posiadanych możliwości oferty zajęć pozalekcyjnych, rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży z wykorzystaniem zasobów kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych miasta.

W 2023 r. zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży świadczone były prowadzone przez:

- Miejskie Ognisko Pracy Pozaszkolnej - w 2023 r. zorganizowano 9 form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży dla 73 osób, prowadzono 2 świetlice szkolne dla 100 dzieci, przeprowadzono zbiórkę kasztanów na chore dzieci.
- Kluby Osiedlowe: oferta 3 klubów spółdzielczych - spotkania i imprezy organizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi, działały „siłownie pod chmurką”.
- Centrum Kultury:
 - Klub Kultury Lokalnej SZTUKATERIA: zajęcia taneczne, warsztaty feryjne, świąteczne, koncerty, warsztaty perkusyjne, warsztaty tańca mażoretkowego.
 - Powstało nowe Centrum Kultury ul. Witosa (ART CK) z bogatą ofertą kulturalną (wystawy, wieczorki taneczne, teatr, spotkania dla dzieci itd).
 - Dom Kultury w Szczygłowicach - zajęcia plastyczne, taneczne, muzyczne, rytmika, zajęcia kreatywne, nauka j. angielskiego, nauka gry na instrumentach, studio piosenki i musicalu.
 - Biblioteka Główna i jej filie (4 biblioteki).
 - Kino Scena Kultura: seanse filmowe, Kino-szkoła, spektakle teatralne.
- MOSiR - działalność sportowo-rekreacyjna:
 - 2 hale sportowe MOSiR, siłownia, ring treningowy, sala rekreacyjna, sala fitness (piłka

- nożna, piłka siatkowa, sporty siłowe, tenis stołowy, fitness, gimnastyka sportowa, paintball, aerokickboxing z elementami samoobrony, boks, rugby na wózkach, biegi uliczne),
- 2 pływalnie kryte MOSiR, sauna oraz „aQuarelux” (pływanie, aqua-aerobic, masaż wodny),
 - kompleks boisk wielofunkcyjnych, lodowisko sezonowe, kort tenisowy (piłka nożna, siatkówka, siatkówka plażowa, koszykówka, tenis ziemny, piłka ręczna, lodowisko sezonowe- jazda na łyżwach),
 - stadion miejski MOSiR (piłka nożna),
 - kąpielisko „Leśne Zacisze” (pływanie, rekreacja, masaż wodny, wodny plac zabaw),
 - siłownie zewnętrzne (sporty siłowe, rekreacja fizyczna).

Zorganizowano imprezy sportowo-rekreacyjne, były to różnego rodzaju rozgrywki sportowe: futsal, pływanie, turniej orlików, siatkówka dziewcząt, tenis stołowy, piłka nożna kobiet, olimpiada sportowa przedszkolaków, Knurowskie Dni Integracji „Bądźmy razem”, biegi: młodości, niepodległości, zawody wędkarskie, turniej tenisa stołowego, szachowy, koszykówki, pływackie, festiwal badmintonu.

- Ośrodek Kuratorski - działalność profilaktyczna, opiekuńczo-wychowawcza i resocjalizująco-terapeutyczna, zorganizowano zajęcia komputerowe, plastyczno-techniczne, profilaktykę uzależnień alkoholowych, narkotykowych, przemocy oraz imprezy okolicznościowe.
- Miejskie Centrum Edukacji poinformowało o 85 różnych formach spędzania czasu wolnego oraz 43 zrealizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych (odpowiednio 1830 i 934 uczniów).

Kierunki działań do celu operacyjnego 3:

Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej.

1. Kontynuowanie i wspieranie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.

W 2023 r. weszły w życie przepisy regulujące pracę z rodziną uwikłaną w przemoc, tj. ustawa z dnia 09.03.2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 535). Wprowadzono szeroki zakres zmian takie jak: nowa definicja zjawiska przemocy, rozszerzony katalog osób dotkniętych przemocą oraz rozumienie osoby stosującej przemoc jako pełnoletniej, zmiany w procedurze Niebieskiej Karty tj. powoływanie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych, monitoring danej rodziny po zakończeniu pracy grupy diagnostyczno-pomocowej przez okres 9 miesięcy, określono skład i zakres obowiązków członków grup. Ponadto obowiązują nadal akty prawne: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r., w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Knurów na lata 2021- 2025.

W roku 2023 Zespół Interdyscyplinarny zrealizował następujące działania:

- pomocą grup roboczych objętych było 67 rodzin,
- powołano 44 grupy robocze, zaś 19 grup roboczych prowadzono na podstawie wniosków sporządzonych w roku poprzednim,
- odbyły się 132 spotkania, w których brali udział przedstawiciele różnych służb i instytucji tj. MOPS – Punkt Interwencji Kryzysowej, Policja, Służba Zdrowia, Oświata, Gminna Komicja ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi, Sąd Rejonowy w Gliwicach - w celu ustalenia i realizowania planu pomocy dla rodziny,
- zakończono 42 procedury Niebieskiej Karty, z czego 31 z powodu ustania przemocy w rodzinie a 11 ze względu na brak zasadności podejmowania działań.

W przypadku gdy w rodzinie, znajdowały się małoletnie dzieci a występował problem przemocy lub niewydolność opiekuńczo-wychowawcza składano wnioski do Sądu Rejonowego w Gliwicach, IV Wydział Rodzinny i Nieletnich o wgląd w sytuację małoletnich. W roku 2023 sporządzono 12 takich wniosków.

Monitorowano i kierowano na rozmowę z terapeutą uzależnień przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Knurowie osoby uzależnione oraz współuzależnione.

2. Podnoszenie kwalifikacji członków Zespołu Interdyscyplinarnego w kwestiach przeciwdziałania i zapobiegania przemocy w rodzinie.

Jeden członek Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczył w jednym szkoleniu z tematyki dotyczącej przemocy.

3. Pomoc materialna rodzinom, w których występują problemy uzależnień lub przemocy domowej.

Pomoc osobom dotkniętym problemem przemocy polega na rozeznaniu potrzeb oraz informowaniu o warunkach korzystania ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Następnie osoba taka kierowana jest do Działu Pomocy Środowiskowej i Świadczeń, gdzie pracownik socjalny dokonuje diagnozy i przeprowadza wywiad środowiskowy zgodnie z Ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2023r. poz. 901 z późn. zm.).

4. Zapewnienie osobom uzależnionym dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej.

Podmioty realizujące działalność terapeutyczną w tym zakresie:

- Punkt Interwencji Kryzysowej - osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków z terenu Gminy Knurów mogą skorzystać z pomocy udzielanej w ramach działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Knurowie. Podejmowane są tutaj działania pomocowe i profilaktyczne dla osób i rodzin borykających się z problemem uzależnienia i współuzależnienia. W 2023 r. z pomocy skorzystało 68 rodzin, w których występował problem nadmiernego spożywania alkoholu oraz 2 rodziny, w których problemem były narkotyki.
- Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych - świadczenie usług terapeutycznych psychologa, pedagoga, terapeuty dziecięcego, mediatora.
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Knurowie realizuje zadania zgodnie z „Gminnym programem profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii”. W ramach swoich kompetencji GKRPA może kierować wnioski o uruchomienie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego osoby uzależnionej. Nie skierowano żadnego wniosku do sądu o przymusowe leczenie.
- Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin – udzielono 545 porad i zorganizowano spotkania z 94 osobami, były to konsultacje indywidualne, zajęcia edukacyjne i motywujące dla osób nadużywających alkoholu. Punkt oferuje korzystanie z grupowych i indywidualnych form wspierania i motywowania do podjęcia terapii odwykowej, pomocy psychoterapeuty (diagnostyka i konsultacje indywidualne), czy pomocy w kierowaniu do specjalistycznych placówek odwykowych.
- Klub AA "Arka" przy parafii pw. Św. Cyryla i Metodego - organizował otwarte mityngi (nie pozyskano danych liczbowych).
- Klub AA "Świt" przy parafii pw. MB Częstochowskiej - organizował otwarte mityngi (nie pozyskano danych liczbowych).

- Klub Abstynentów "Siódemka"- organizował i prowadził spotkania wspierające dla 36 osób uzależnionych i ich rodzin, funkcjonowała grupa interwencyjna (interweniowano u 7 osób) oraz całodobowy telefon interwencyjny (33 osoby).

5. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień oraz przemocy domowej dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego.

Podmioty realizujące to zadanie:

- PIK - podejmuje działania mające na celu rozwiązywanie, m. in. problemów uzależnień, współuzależnieni i przemocy w rodzinie.
- Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych - opieka psychologiczna, psychoterapeutyczna, terapia środowiskowa dla dzieci i młodzieży.
- Filia Polskiego Centrum Mediacji w Knurowie, której zadaniem jest prowadzenie mediacji i porad w rozwiązywaniu konfliktów, m. in. w sprawach nieletnich i rodzinnych.
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która udzieliła 23 porady w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, nie wdrożyła procedur zobowiązania do leczenia odwykowego.
- Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin – udzielono 545 porad indywidualnych, prowadzono grupy wsparcia dla ok. 20 osób.
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna - prowadzi działania diagnostyczno-terapeutyczne.
- Punkt nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej - udziela porad osobom zgodnie z obowiązującymi przepisami.

6. Zapewnienie schronienia osobom i rodzinom doświadczającym przemocy domowej w celu odizolowania od sprawców przemocy.

W 2023 r. żadna rodzina nie skorzystała z całodobowego schronienia z powodu przemocy. W ramach pracy terapeutycznej z osobami z takim problemem, motywuje się je do podejmowania działań prawnych, wykorzystujących uprawnienia służb, tj. prokuratura i sąd, do wydania postanowień o czasowej eksmisji sprawców przemocy z wspólnie zamieszkiwanego lokalu.

7. Kierowanie sprawców przemocy domowej do udziału w programach korekcyjnych.

W ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych, współpracuje się ze wskazanymi sprawcami przemocy domowej, którzy kierowani są do kontaktu z PCPR Gliwice. Zadaniem własnym powiatu jest zorganizowanie zajęć korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy. PCPR Gliwice ma w ofercie również indywidualne spotkania z psychologiem, pracę nad zastępowaniem agresji, korektę niewłaściwych zachowań. W roku 2023 przeprowadzono 29 rozmów motywujących do wyżej wymienionych zajęć.

8. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie.

- Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Promocji Zdrowia opracował i realizował 4 programy profilaktyczno-edukacyjne i szkoleniowe w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie dla 1013 osób.
- Miejskie Centrum Edukacji realizowało 32 programy profilaktyczno-edukacyjne i szkoleniowych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, objęto nimi 1232 osoby. Zorganizowało też 43 przedsięwzięcia edukacyjno-informacyjne dla 934 osób.
- Punkt Interwencji Kryzysowej przy MOPS Knurów zajmuje się doradztwem, poradnictwem, pracą socjalną, pomocą prawną, pedagogiczną, psychologiczną,

rozmowami mediacyjnymi w konflikcie, interwencją w miejscu pobytu, interwencją w przypadkach konieczności zabezpieczenia dzieci w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia, działaniami profilaktycznymi. Ponadto PIK zorganizował warsztaty przeciwdziałania przemocy (3 osoby, 3 zajęcia).

- Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych realizował projekt z formami wsparcia: terapia rodzinna, mediacje rodzinne, specjalistyczne poradnictwo rodzinne typu pedagogicznego i psychologicznego, działania animujące i promowanie zdrowego stylu życia oraz pomoc asystenta rodziny.

9. Podejmowanie współpracy z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, problemami alkoholowymi i narkomanii.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie dotowania działalności współpracowała z następującymi jednostkami:

- Klub Abstynenta „Siódemka”,
- Placówka wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży im. Bł. E. Bojanowskiego,
- PCK,
- Fundacja „Arka Noego” - oddział Gliwice,
- Komisariat Policji.

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 2.

Wskaźnik	Jednostka miary	Stan początkowy (2020 r.)	Stan na 2021 r	Stan na 2022 r	Stan na 2023 r	Stan docelowy (2026 r.)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
Liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej	rodzina	315	307	685	641	220	MOPS	raz w roku
Liczba rodzin objętych wsparciem z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	rodzina	122	120	124	110	85	MOPS	
Liczba rodzin objętych pracą socjalną	rodzina	520	468	549	376	427	MOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny	rodzina	42	40	34	42	57	MOPS	raz w roku
Liczba rodzin objętych wsparciem z powodu:								
alkoholizmu	rodzina	103	110	83	95	103	MOPS	raz w roku
narkomanii	rodzina	3	11	10	2	5	MOPS	raz w roku
przemocy w rodzinie	rodzina	105	110	66	101	105	MOPS	raz w roku
Liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania	karta	94	70	40	44	94	ZI	raz w roku

przemocy w rodzinie zakończonych założeniem Niebieskiej Karty								
Liczba osób korzystających ze świadczeń rodzinnych	osoba	1 575	1519	1438	1307	1 000	MOPS	raz w roku
Liczba osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych	osoba	192	266	150	129	180	MOPS	raz w roku
Liczba rodzin objętych wsparciem Karta Dużej Rodziny	rodzina	285	296	556	566	285	MOPS	raz w roku

Podsumowując:

1. Liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej.

W porównaniu z poprzednim rokiem zauważa się nieznaczny spadek liczby rodzin korzystających ze wsparcia 685 w 2022 r. i 641 w 2023 r. Zaznaczyć jednak należy, że w roku 2022 odnotowano dwukrotny wzrost liczby rodzin korzystających ze wsparcia (ze względu na uchodźców z Ukrainy). Pomimo częściowego odpływu uchodźców, obserwuje się wzrost liczby osób korzystających z systemu pomocy społecznej. Gmina sprawnie realizowała zadania związane z tym wskaźnikiem.

2. Liczba rodzin objętych wsparciem z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Obserwuje się niewielki spadek liczby rodzin, w których zdiagnozowano bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Gmina Knurów posiada szerokie zaplecze do pracy z osobami borykającymi się z tym problemem i w dalszym ciągu oferuje szeroki zakres usług dostępnych dla każdego mieszkańca w tym zakresie.

3. Liczba rodzin objętych pracą socjalną.

Zauważa się spadek w tym wskaźniku o 173 rodzin (z 549 na 376). Na przestrzeni badanych lat zauważalny jest brak jednoznacznej tendencji co do liczby rodzin objętych pracą socjalną. Wskaźnik ten będzie poddany obserwacji.

4. Liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny.

W 2023 roku wzrosła liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. W latach 2021 i 2022 obserwowano spadek tej liczby, do ponownego wzrostu w 2023 do liczby 42 rodzin (podobnie jak w roku bazowym).

5. Liczba rodzin objętych wsparciem z powodu alkoholizmu, narkomanii, przemocy w rodzinie.

W porównaniu z rokiem 2022, poza narkomanią, obserwuje się wzrost liczby rodzin objętych wsparciem. Zauważa się potrzebę dalszego monitorowania powyższych zagadnień i ustalenia przyczyn takiego stanu rzeczy, szczególnie w przypadku przemocy w rodzinie. Należy badać, czy przemoc ustała, czy też nie została zgłoszona odpowiednim służbom.

Stwierdzić jednak należy, że Gmina Knurów sfinansowała kilka programów profilaktycznych, ponadto udziela porad oraz wsparcia osobom uzależnionym i ich rodzinom.

6. Liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zakończonych założeniem Niebieskiej Karty.

Wskaźnik ten powiązany jest ze wskaźnikiem 5, odnotowano niewielki wzrost liczby Niebieskich Kart o 4 karty.

7. Liczba osób korzystających ze świadczeń rodzinnych.

W analizowanym okresie, tj. od 2020 roku zauważa się spadek liczby osób korzystających ze świadczeń rodzinnych. Szukając przyczyn takiego stanu rzeczy nasuwa się brak waloryzacji kryterium dochodowego dla tych świadczeń od wielu lat oraz coroczna waloryzacja minimalnego wynagrodzenia. Przyczynia się to do poprawy sytuacji finansowej rodzin, ale z drugiej strony powoduje przekroczenie kryterium dochodowego i brak kwalifikacji do przyznania świadczenia.

8. Liczba osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych

Wskaźnik ten powiązany jest ze wskaźnikiem 7, odnotowano znaczny spadek liczby osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych o 21 rodzin.

9. Liczba rodzin objętych wsparciem Karta Dużej Rodziny.

Zainteresowanie Kartą Dużej Rodziny utrzymuje się na wysokim poziomie. Program adresowany jest do rodzin wielodzietnych, które posiadały, bądź posiadają co najmniej trójkę dzieci i uprawnia do korzystania z szerokiego katalogu ulg i zniżek oferowanych na terenie całego kraju przez instytucje państwowe, samorządowe oraz prywatne podmioty gospodarcze. Przypuszcza się, że wysoka inflacja przyczyniła się do wzrostu zainteresowania tą formą wsparcia.

Cel strategiczny 3.

Wspieranie osób starszych oraz osób niepełnosprawnych.

Cele operacyjne:

1. Wspieranie idei starzenia się w zdrowiu i możliwości prowadzenia aktywności społecznej.
2. Wspieranie osób niepełnosprawnych w integracji społecznej i zawodowej.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

Wspieranie idei starzenia się w zdrowiu i możliwości prowadzenia aktywności społecznej.

1. Monitorowanie sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych.

Do monitorowania sytuacji osób z niepełnosprawnością wykorzystuje się min. liczbę osób korzystających z dofinansowania ze środków PFRON (zadanie to realizowane jest przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach). W 2023 r. liczba mieszkańców Knuruwa, która otrzymała dofinansowanie na wszystkie rodzaje barier ograniczających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w przestrzeni publicznej i otoczeniu domowym wynosiła:

- 4 osoby na likwidację barier architektonicznych,
- 6 osób na likwidację barier technicznych,
- 7 osób na likwidację barier w komunikowaniu się.

Monitorowaniem sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych zajmuje się również Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Knurowie. W 2023 r. pracą socjalną objęto 121 osób starszych (w 2022 r. – 189 osób) i 159 osób niepełnosprawnych (w 2022 r. - 179 osób).

2. Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych oraz kontaktów z otoczeniem osobom starszym i niepełnosprawnym.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze są świadczeniami wynikającymi z przepisów ustawy o pomocy społecznej i należą do zadań własnych gminy o charakterze obligatoryjnym. Ich organizatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, który powierza to zadania podmiotowi wyłonionemu w trybie otwartego konkursu ofert. W 2023 roku wykonawcą ww. usług był Śląski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Katowicach - Oddział Rejonowy PCK w Knurowie. Z tej formy wsparcia w 2023 r. skorzystało 57 osób w wieku 60+ (w 2022 r. - 62 osoby), w tym 28 osób niepełnosprawnych (w 2022 r. – 26 osób), a także 4 osoby niepełnosprawne poniżej 60 roku życia (w 2022 r. - 6 osób). Mieszkańcy miasta mieli możliwość skorzystania z tej formy usług również na

zasadach komercyjnych. Ich wykonawca - Oddział Rejonowy PCK w Knurowie - w 2023 r. zawarł umowy o realizację usług w tym trybie z 8 osobami.

3. Udzielanie przez MOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym.

Z danych statystycznych Urzędu Miasta wynika, że na dzień 31 grudnia 2023 r. na terenie Gminy Knurów było zameldowanych 5609 kobiet w wieku 60+ w tym: zameldowanych na pobyt stały 5589 kobiet i 20 kobiet na pobyt czasowy oraz 2957 mężczyzn w wieku 65+ w tym: zameldowanych na pobyt stały 2941 mężczyzn i 16 mężczyzn na pobyt czasowy. Realizacją wsparcia dla seniorów, którzy znajdują się w trudnej sytuacji życiowej oraz szeroko pojętą ich integracją i aktywizacją społeczną zajmuje się Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Ze sprawozdań tej jednostki wynika, że w 2023 r. pomocą usługową (w ramach osób starszych) objęto 75 osób, pomocą finansową 59 osób, a z FEAD skorzystało 9 osób, natomiast pracą socjalną objęto 121 seniorów. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest również realizatorem ustawy o świadczeniach rodzinnych. W ramach tej ustawy dla osób starszych, tj. które ukończyły 75 rok życia i nie posiadają uprawnień do świadczeń z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wypłacane są zasiłki pielęgnacyjne. Liczba tego rodzaju świadczeń w 2023 r. wyniosła 1046 (w 2022 r. liczba świadczeń wynosiła – 969). Do działań Gminy w sferze polityki senioralnej zaliczyć również należy przystąpienie w 2018 r. do programu pn. Ogólnopolska Karta Seniora. Bezpośrednim wykonawcą akcji jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. W 2023 r. wydano 340 Kart Seniora (ogólnie od 2018 r. do 31.03.2023 r. wydano 2537 Kart Seniora). W 2023 r. MOPS kontynuował kampanię społeczną pn. "Koperta Życia" - w 2023 r. wydano 11 zestawów "Knurowskiej Koperty Życia".

4. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi i niepełnosprawnymi.

Prowadzeniem pracy socjalnej z osobami starszymi i niepełnosprawnymi zajmuje się Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Knurowie. Liczba osób w wieku 60+ objętych pracą socjalną wynosi 121. Natomiast z powodu niepełnosprawności pracą socjalną objętych jest 159 osób.

5. Wspieranie działań mających na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu i cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych.

W 2023 r. w ramach programu Dzienny Dom „Senior+” zorganizowano dla 29 seniorów (w tym 23 osoby z niepełnosprawnościami), działania mające na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu i cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych: zajęcia z obsługi komputera i smartfonu i korzystania z internetu, zajęcia z e-usług publicznych (założenie profili zaufanych, logowanie do systemu ePUAP, mObywatel, mojeIKP oraz PUE ZUS). Każdy uczestnik programu „Senior+” zapoznał się z zasadami bezpieczeństwa w sieci, a także miał możliwość stałego korzystania z internetu i komputera. W celu zapobiegania wykluczeniu cyfrowemu w Ośrodku Wsparcia udostępniono sprzęt komputerowy dla seniorów. Ponadto zorganizowano: webinaria dot. cyberbezpieczeństwa, webinaria Letniej Akademii Seniora oraz warsztaty „Moja krew moje zdrowie”, akcję „herbatka dla seniora”, zajęcia z biblioterapii, dni otwarte, warsztaty tworzenia palm wielkanocnych, warsztaty arteterapii, Ligę Aktywnych Seniorów, zajęcia ze sztuki renesansu, wyjazd do teatru, przedstawienia dla dzieci przedszkolnych wraz z występami seniorów. Integracja społeczna odbywała się również poprzez bezpośredni udział i zaangażowanie w realizację Wigilii Plenerowej i Knurowskich Dni Integracji. Ponadto zorganizowano spotkania warsztatowe z ciekawymi ludźmi i spotkania międzypokoleniowe z dziećmi z pobliskich przedszkoli i szkół. Nadal rozwija się współpraca z innymi placówkami działającymi na rzecz seniorów,

m.in. Koło PTTK, TRION, PCK, Uniwersytet Trzeciego Wieku w Knurowie, Klaster Innowacyjności w Gliwicach.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Knurowie pozyskał również fundusze na realizację programu Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej – edycja 2023. W 2023 r. z usług asystenckich skorzystało 76 osób niepełnosprawnych. Celem programu jest wsparcie dla osób niepełnosprawnych. Dzięki temu osoby niepełnosprawne będą miały możliwość skorzystania z pomocy asystenta osobistego, m.in. przy wykonywaniu codziennych czynności czy podejmowaniu aktywności społecznej.

Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach w roku 2023 podejmował szereg działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Wszelkie konferencje, spotkania, organizowane wydarzenia związane z problematyką niepełnosprawności mają na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu oraz cyfrowemu osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami.

Gmina Knurów wspiera działalność organizacji pozarządowych działających, m.in. na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. W tym zakresie w 2023 r. dotacje na swoją działalność otrzymały:

- Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną – 15.000,00 zł na realizację projektu pn. „Do samodzielności” i 4.000,00 zł działania pn. „Spotkania muzyczne”;
- Knurowski Uniwersytet Trzeciego Wieku – 1.560,00 zł na działania pn. „Prelekcje i warsztaty muzyczno-taneczne formą terapii dla seniorów”, 1.200,00 zł na działania pn. „Senior na beskidzkim szlaku” i 2.400,00 zł na działania pn. „Senior zawsze w ruchu” oraz 1.500,00 zł i 1580,00 zł na organizację działań aktywizujących mieszkańców pn. „Dorównaj Seniorom”;
- Śląski Oddział Okręgowy PCK Katowice – 20.000,00 zł na prowadzenie szkoleń, rehabilitacji i grup wsparcia dla rodzin osób z niepełnosprawnością pn. „Usługi terapeutyczno-szkoleniowe oraz rehabilitacyjne dla mieszkańców gminy Knurów” oraz 3.000,00 zł na działania pn. „Piknik międzypokoleniowy”;
- Klub Biegacza Orły z Knurowa - 3.000,00 zł na działania pn. „Aktywny Senior”;
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów ZOR Knurów – 10.000,00 zł na działania pn. „Wycieczki i spotkania integracyjne emerytów z Knurowa”;
- PTTK Gliwice – Koło TRION Knurów – 6.000,00 zł na działania pn. „Droga do sprawności 2023”;
- Fundacja Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Promyczek” – 4.000,00 zł na organizację działań w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia pt. „Zajęcia terapeutyczne dla dzieci”.

6. Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne.

Organizacją czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne zajmują się:

- Ośrodek Wsparcia przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Dla pensjonariuszy Dziennego Domu Senior+ organizowane były różne imprezy okolicznościowe, np. Dzień Seniora, zabawy taneczne, urodziny pensjonariuszy, igrzyska gier świetlicowych, Andrzejki, Mikołajki, spotkanie Wigilijne, spotkanie sylwestrowe, zabawa karnawałowa, grille integracyjne. Pensjonariusze mogli skorzystać również z terapii zajęciowej: zajęcia manualno-plastyczne, robótki ręczne, zajęcia kulinarne, muzykoterapia, relaksacja, choreoterapia, relaksacja, kącik filmowy, arteterapia kącik krawiecki, kosmetyczny, hortiterapia, ergoterapia, wspólne śpiewy biesiadne, rehabilitacja geriatryczna – indywidualna i grupowa, dramatoterapia. Organizowane są zajęcia rekreacyjno-ruchowe na powietrzu np. spacer, zajęcia nordic walking, wyjścia na tężnię solankową i siłownię na świeżym powietrzu, basen, gry i zabawy na powietrzu. Udział w pracach na rzecz Ośrodka

Wsparcia, tj. porządki w świetlicy terapeutycznej, wieszanie dekoracji, wspólne organizowanie imprez okolicznościowych. Aktywny udział w przedsięwzięciach organizowanych w mieście, tj. Noworoczny Turniej Integracyjny koła PTTK i TRION, Rajd Integracji Niepełnosprawnych, Knurowska Wigilia Plenerowa, Dni Integracji.

- Lokatorsko-Własnościowa Spółdzielnia Mieszkaniowa. Działania na rzecz osób starszych to przede wszystkim prowadzenie klubu spółdzielczego Klub Seniora (brak danych odnośnie liczby członków w 2023 r.). Członkowie Klubu mieli możliwość skorzystania ze wspólnych wyjazdów na wczasy, udziału w różnego rodzaju imprezach okolicznościowych, spotkaniach z ciekawymi ludźmi, korzystać z siłowni plenerowych.
- Centrum Kultury w Knurowie dla seniorów organizuje około 15 spotkań rocznie (w jednym spotkaniu bierze udział ok. 50 osób): projekty biblioteczne, spotkania autorskie, eventy, wernisaże, wystawy, koncerty. W siedzibach tej instytucji odbywają się również zajęcia i spotkania wykładowe dla uczestników Knurowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku.
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji. Pozostające w dyspozycji obiekty sportowo-rekreacyjne dostępne są dla wszystkich mieszkańców Knurowa, w tym osób starszych na preferencyjnych zasadach (zniżki dla seniorów). Osoby starsze i niepełnosprawne również mają możliwość skorzystania z siłowni zewnętrznych, które cieszą się dużym powodzeniem.
- Oddział Rejonowy PCK w Knurowie. Zgodnie z założeniami statutowymi PCK kieruje swoje działania do osób potrzebujących pomocy. W tej grupie znajdują się głównie osoby starsze, niepełnosprawne. W 2023 roku z programu żywnościowego POPŻ FEAD skorzystało 29 osób w wieku 65+, paczek żywnościowych 460 osób, z Pikniku Międzypokoleniowego 133 uczestników, w tym ok. 100 seniorów. Osoby niepełnosprawne korzystały z rehabilitacji w zakresie fizykoterapii i kinezyterapii dla chorych na stwardnienie rozsiane – 4 osoby, 2 osoby skorzystały z terapii orientacji przestrzennej niewidomego/niedowidzącego, z rehabilitacji w zakresie integracji sensorycznej dla dzieci autystycznych i z problemami neurologicznymi 33 dzieci. Osoby starsze i niepełnosprawne mogły również liczyć na wsparcie w postaci bezpłatnej odzieży czy też drobnego sprzętu domowego.
- Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodka Matka Boża Uzdrawienie Chorych. Celem działalności Ośrodka jest niesienie pomocy humanitarnej osobom niepełnosprawnym oraz osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej poprzez:
 - kompleksową działalność opiekuńczą, terapeutyczną, wychowawczą i rehabilitacyjną,
 - działania integracyjne włączające podopiecznych w nurt życia społeczności lokalnej,
 - współdziałanie z rodziną uczestników i wychowanków oraz instytucjami i organizacjami prowadzącymi działalność na rzecz osób niepełnosprawnych i znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.Realizując powyższe zadania Ośrodek kieruje się zasadami wynikającymi z Katolickiej Nauki Społecznej. Realizują ją następujące komórki:
 - Dom Pomocy Społecznej - przeznaczony dla 90 osób niepełnosprawnych intelektualnie, liczba osób przebywających – 90 z czego 18 osób stanowią osoby 60+,
 - Środowiskowy Dom Samopomocy – przeznaczony dla 50 osób niepełnosprawnych intelektualnie oraz z zaburzeniami psychicznymi i tyle też osób przebywało w 2023 r.,
 - Warsztaty Terapii Zajęciowej – przeznaczone dla 50 osób niepełnosprawnych intelektualnie i tyle osób przebywało w 2023 r.
- Towarzystwo Miłośników Knurowa i Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów. W ramach przyznanych dotacji na realizację zadań publicznych ww. podmioty zrealizowały programy w zakresie edukacji społecznej i działań aktywizujących mieszkańców. Działania prowadzone przez Zarząd Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów to głównie imprezy i zabawy okolicznościowe (np. Dzień Kobiet, Dzień Seniora, Spotkanie Opłatkowe) oraz o charakterze integracyjnym (grill, wyjazd na grzyby, wczasy).

7. Inicjowanie przedsięwzięć zapewniających integrację osób starszych i niepełnosprawnych ze środowiskiem.

- Zespół Szkół Specjalnych w Knurowie zrealizował: 5 przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej, 2 programy profilaktyczno-edukacyjne oraz 20 przedsięwzięć w zakresie aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego. Integrowanie społeczności szkolnej, budowanie na terenie szkoły pozytywnych relacji uczniów z nauczycielami i rówieśnikami odbywało się przez cały rok szkolny poprzez udział w organizowanych dla wszystkich klas wspólnych imprez i zabaw. Ponadto przeprowadzono 13 inicjatyw na rzecz integracji osób niepełnosprawnych.
- Dzienny Dom „Senior+” zorganizował wiele przedsięwzięć mających na celu integrację osób starszych i niepełnosprawnych, np. imprezy okolicznościowe, terapię zajęciową, zajęcia rekreacyjno-ruchowe, wycieczki. DDS+ współpracuje również z innymi placówkami działającymi na rzecz seniorów.
- Do cyklicznych imprez, które poświęcone są tematyce niepełnosprawności należą Knurowskie Dni Integracji „Bądźmy Razem”, a także 5. Knurowski Bieg Niepodległości, w którym uczestniczyły osoby niepełnosprawne poruszające się na wózkach. Wydarzenia te pozwalają przełamywać bariery między środowiskiem osób niepełnosprawnych, a mieszkańcami Knurowa. W trakcie czterech dni odbywają się spotkania z gośćmi honorowymi, turnieje sportowe, występy kulturalne, festyn integracyjny. Ponadto w Hali Sportowej przy Al. Lipowej odbywały się zajęcia dla osób z niepełnosprawnościami prowadzone przez Fundację Gram Kibicuję Pomagam.

8. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi w celu wzmocnienia wsparcia adresowanego do osób starszych i niepełnosprawnych.

- PCK Oddział w Knurowie – działalność w obszarze promocji i profilaktyki zdrowia,
- „Knurowskie Stowarzyszenie Diabetyków” – działalność w obszarze promocji i profilaktyki zdrowia,
- „Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną” – działalność w obszarze promocji i profilaktyki zdrowia,
- Knurowski Uniwersytet Trzeciego Wieku – działalność społeczna,
- PTTK Gliwice Koło TRION Knurów,
- Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Matka Boża Uzdrawienie Chorych w Knurowie,
- Fundacja Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej „Promyczek” Knurów,
- Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną.

9. Poszerzenie zakresu usług wsparcia środowiskowego na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.

- PCK Oddział w Knurowie zorganizował:
 - pomoc rzeczową na rzecz osób starszych – skorzystało 200 osób;
 - pomoc rzeczowa na rzecz osób niepełnosprawnych – skorzystało 40 osób;
 - Wigilię Plenerową (wspólnie z Ośrodkiem Wsparcia) dla około 350 osób;
 - rehabilitację chorych na stwardnienie rozsiane - skorzystały 4 osoby;
 - terapię dla niewidomych, niedowidzących - skorzystały 2 osoby;
 - terapia SI (integracji sensorycznej) dla dzieci autystycznych i z problemami neurologicznymi – skorzystało 33 dzieci;
- Ośrodek Wsparcia w Knurowie. Z usług Dziennego Domu „Senior +” w 2023 r. skorzystało 29 seniorów, wśród których 23 uczestników, to osoby z orzeczoną

niepełnosprawnością w różnym stopniu. DDS+ kontynuuje program „Korpus Wsparcia Seniorów”, mający na celu poprawę bezpieczeństwa osób starszych poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość”.

10. Popularyzowanie i organizowanie wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.

PCK Oddział w Knurowie ma 4 stałych wolontariuszy, którzy pomagają w programach pomocowych tj. program pomocy żywnościowej FEAD, punkt pomocy rzeczowej zrzesza wolontariuszy w szkolnych kołach PCK, którzy biorą udział w zbiórkach publicznych, przygotowują posiłki do lodówki społecznej, przygotowują miejsce organizacji Wigilii Plenerowej oraz wręczają paczki/upominki świąteczne seniorom przebywającym w zakładach opiekuńczych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

Wspieranie osób niepełnosprawnych w integracji społecznej i zawodowej.

1. Udzielanie przez MOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym.

W 2023 r. z powodu niepełnosprawności z pomocy finansowej skorzystało 76 rodzin, z pomocy usługowej 50 rodzin, a z programu żywnościowego FEAD 32 rodziny. Pracą socjalną objęto 128 rodzin.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest również realizatorem ustawy o świadczeniach rodzinnych. W ramach tej ustawy dla osób niepełnosprawnych wypłacane są zasiłki pielęgnacyjne. Liczba tego rodzaju świadczeń w 2023 r. wyniosła 2020 dla osób, które nie ukończyły 16 roku życia i 6823 dla osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia.

2. Likwidowanie barier ograniczających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w przestrzeni publicznej i w otoczeniu domowym.

Likwidacją barier ograniczających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w przestrzeni publicznej i otoczeniu domowym zajmuje się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach w ramach środków finansowych pochodzących z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W 2023 r. dofinansowanie otrzymały:

- 4 osoby na likwidację barier architektonicznych,
- 6 osób na likwidację barier technicznych;
- 7 osób likwidacja barier w komunikowaniu się.

3. Poszerzenie środowiskowego systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym również dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi.

W tut. Ośrodku Pomocy Społecznej realizowane są specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności osób, u których zdiagnozowano zaburzenia psychiczne. Usługi te świadczone są przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. W 2023 r. z tej formy pomocy skorzystała 1 osoba.

4. Rozpowszechnianie ofert pracy, kursów zawodowych i szkoleń dla osób niepełnosprawnych.

Według stanu na dzień 31.12.2023 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gliwicach (PUP) zarejestrowanych było 28 osób bezrobotnych niepełnosprawnych z terenu miasta Knurowa w tym 8 kobiet. W 2023 r. do PUP zostało zgłoszonych 114 ofert pracy na 170 stanowiskach dla osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności, w tym 8 ofert pracy na 9 stanowisk z miejscem wykonywania pracy w Knurowie. Na bieżąco świadczone są przez Urząd Pracy

usługi rynku pracy, w tym pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe oraz szkolenia. Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach w 2023 r. nie zrealizował szkoleń dla osób niepełnosprawnych zamieszkujących gminę Knurów.

Głównym wydarzeniem organizowanym przez PUP na rzecz osób z niepełnosprawnościami były XIV Gliwickie Targi Pracy dla Osób Niepełnosprawnych, które odbyły się w Hali Widowiskowo – Sportowej w Gliwicach. Targi Pracy to od wielu lat płaszczyzna procesów rekrutacji oraz kształtowania nowych relacji zawodowych na lokalnym rynku pracy. Umożliwiają urzeczywistnienie aspiracji i celów życiowych osób z niepełnosprawnościami i dają szansę na ich równe zatrudnienie na obecnym rynku pracy. To również okazja do spotkań wielu przedstawicieli instytucji, firm czy organizacji na co dzień wspierających osoby z niepełnosprawnością na rynku pracy.

Kolejne działania PUP na rzecz osób z niepełnosprawnościami to:

- Konferencja „Kariera bez barier. Niepełnosprawni na rynku pracy – szanse i wyzwania” organizowana przez Akademię Górnośląską.
- Udział w Inżynierskich Targach Pracy i Przedsiębiorczości organizowanych przez Politechnikę Śląską w Gliwicach z wykorzystaniem stoiska mobilnego.
- Udział w Regionalnym Forum Doradztwa Zawodowego organizowanym przez Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach i Regionalny Ośrodek Metodyczny „METIS” w Katowicach we współpracy m.in. z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Katowicach.
- XI Dni Otwarte Poradnictwa Zawodowego podczas których odbyły się prelekcje, konsultacje, warsztaty w ramach udziału PUP w XV edycji Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery 2023 pod hasłem „Talent i praca – to się opłaca!”.
- Kampania Tydzień Branżowy „Rozkwitaj na wiosnę z PUP w Gliwicach!” - branża budowlana, handlowa, gastronomiczna.
- Stoisko mobilne PUP Gliwice w Centrum Handlowym Forum w Gliwicach w ramach Kampanii „Jesienna promocja na pracę”.
- Dni Pracodawców 2023 w ramach Europejskiego Roku Umiejętności / Europejskiego Tygodnia Umiejętności Zawodowych.
- Realizacja programu „Urząd Pracy i Oświata: wspólnie dla młodzieży”.
- Mikołajkowe Mini Targi Pracy, a także Świąteczny Kiermasz Ofert Pracy.
- Udział Dyrekcji oraz przedstawicieli PUP Gliwice w Europejskim Kongresie Małych i Średnich Przedsiębiorstw w Katowicach, odbywającym się pod hasłem „ready for Change?”.
- Powiatowy Urząd Pracy Gliwice prowadzi kompanię informacyjno edukacyjną dla osób z niepełnosprawnościami poprzez rozpowszechnianie „Informatora dla osób niepełnosprawnych, wykaz stowarzyszeń, wykaz zakładów pracy chronionej, wykazy przydatnych stron www, ulotki z informacjami o poszczególnych formach pomocy i subsydiowaniu zatrudnienia oraz krótkie informacje dot. przepisów prawnych. Ponadto informacje o możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych znajdują się w Informatorze „Wsparcie dla pracodawców” oraz w katalogu przeznaczonym dla osób bezrobotnych „Dołącz do zatrudnionych”.
- Kontynuowana była Umowa o współpracy partnerskiej, zawartej pomiędzy Powiatowym Urzędem Pracy w Gliwicach, a Zakładem Ubezpieczeń Społecznych w ramach realizacji programu Dostępność Plus.

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 3.

Wskaźnik	Jednostka miary	Stan początkowy (2020 r.)	Stan na (2021 r.)	Stan na (2022r.)	Stan na (2023r.)	Stan docelowy (2026 r.)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	osoba	8 214	8 370	8 424	8 566	8 814	UM	Raz w roku
Liczba osób w wieku powyżej 60 lat objętych wsparciem z pomocy społecznej	osoba	94	136	189	121	100	MOPS	Raz w roku
Liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	rodzina	148	188	146	128	104	MOPS	Raz w roku
Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi	osoba	52	61	68	64	60	MOPS	Raz w roku
Liczba osób z miasta przebywających w DPS	osoba	39	46	44	38	45	MOPS	Raz w roku

Podsumowując:

1. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym.

Gmina Knurów w szerokim zakresie aktywizuje seniorów oraz osoby niepełnosprawne poprzez udział w różnego rodzaju oferowanych programach i aktywnościach mających na celu czynne uczestniczenie w życiu mieszkańców gminy, zwłaszcza, że liczba tych osób w szybkim tempie wzrasta o czym świadczą statystyki.

2. Liczba osób w wieku powyżej 60 lat objętych wsparciem z pomocy społecznej.

W 2023 r. zauważyć można spadek liczby osób starszych objętych wsparciem przez tut. MOPS, a w poprzednich latach zauważalna była tendencja wzrostowa. Należy wziąć pod uwagę, że rok 2021 i 2022 były latami pandemii i osoby starsze były otoczone szczególnym wsparciem przez tut. MOPS.

3. Liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności.

Szczegółowa analiza potrzeb osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin przyczyniła się do rozwinięcia, w szerszym zakresie niż w roku poprzednim, programów Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej i Opieka Wytchnieniowa. Programy te pozwoliły osobom niepełnosprawnym na rozwój umiejętności w sferze samorealizacji oraz w życiu społecznym. Przyczyniło się to do spadku liczby rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności.

4. Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi.

Oferowane przez Gminę i Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej usługi dla osób starszych i niepełnosprawnych w 2023 r. były świadczone na najwyższym poziomie. Świadczy o tym liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługi opiekuńczymi.

5. Liczba osób z miasta przebywających w DPS.

Gmina Knurów kieruje do Domu Pomocy Społecznej osoby, które wymagają całodobowej opieki ze względu na podeszły wiek, przewlekłe choroby, niepełnosprawność intelektualną lub fizyczną. W 2023 roku zauważa się spadek liczby osób z miasta przebywających w DPS. W porównaniu z rokiem bazowym i latami poprzednimi tendencja była zróżnicowana.

Cel strategiczny 4.

Dbłość o zdrowie i bezpieczeństwo publiczne mieszkańców miasta.

Cele operacyjne:

1. Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia fizycznego i psychospołecznego oraz zdrowego stylu życia.
2. Poprawa stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego w mieście.
3. Zapewnienie bezpieczeństwa na terenie placówek oświatowych i w otoczeniu domowym uczniów.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia fizycznego i psychospołecznego oraz zdrowego stylu życia.

1. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej.

Miasto charakteryzuje się dobrym dostępem do specjalistycznych usług medycznych. W Knurowie funkcjonuje szpital z izbą przyjęć i oddziałami: wewnętrznym, chirurgicznym, położniczo-ginekologicznym, neonatologicznym, onkologicznym, nocną i świąteczną opieką zdrowotną oraz pracownikami: USG, endoskopową, obrazową i laboratorium diagnostycznym, a także specjalistycznymi poradniami: kardiologiczną, ortopedyczną, chirurgiczną i ginekologiczną.

Na terenie Knurowa w 2023 r. działalność lecznicza ambulatoryjna prowadzona była w pięciu przychodniach:

- Przychodnia Nr 1, ul. Ks. Koziółka 8 – świadczenia podstawowej opieki zdrowotnej,
- Przychodnia Nr 2, ul. Ks. Kazimierza Wielkiego 6 – świadczenia podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej, świadczenia ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, fizjoterapia dla dzieci,
- Przychodnia Nr 3, ul. Stanisława Staszica 1 – świadczenia podstawowej opieki zdrowotnej,
- Przychodnia Nr 4, ul. Dywizjonu 303 8 – świadczenia podstawowej opieki zdrowotnej,
- Przychodnia Nr 5, ul. Niepodległości 8 – świadczenia podstawowej opieki zdrowotnej i ambulatoryjnej opieki specjalistycznej.

W Knurowie istnieje możliwość skorzystania ze wsparcia pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej (Podstawowej Opieki Zdrowotnej), która planuje i realizuje opiekę pielęgniarską w miejscu zamieszkania.

Ponadto w ramach ZOZ:

- funkcjonowała 1 placówka rehabilitacyjna,
- 4472 osób skorzystało z usług rehabilitacyjnych,
- 1969 osobom udzielono porady ginekologicznej,
- 6261 osobom udzielono porady okulistycznej,
- 10808 osobom udzielono porady diabetologicznej,
- 4919 osobom udzielono porady urologicznej,
- 3571 osobom udzielono porady dermatologicznej,
- 3059 osobom udzielono porady neurologicznej,
- 1693 osobom udzielono porady laryngologicznej.

Zaznaczyć również należy, że na terenie Knurowa działa szereg placówek niepublicznych, również oferujących wsparcie w ramach usług zdrowotnych dla ludności, są to przychodnie lekarskie, gabinety prowadzące prywatne praktyki lekarskie o wielu specjalnościach, a także apteki.

2. Promocja zdrowia, zdrowego stylu życia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej oraz realizowanie programów prozdrowotnych, w tym również skierowanych do dzieci młodzieży.

W 2023 roku Zespół Opieki Zdrowotnej w Knurowie kontynuował udział w profilaktycznych programach zdrowotnych realizowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia:

- program profilaktyki gruźlicy w POZ – wzięło udział 3244 osoby,
- program profilaktyki układu krążenia w POZ – wzięło udział 618 osób,
- program profilaktyki raka szyjki macicy – wzięło udział 129 osób.

Przeprowadzono świadczenia profilaktyczne u dzieci i młodzieży w POZ:

- bilans zdrowia – 673 osoby,
- szczepienia ochronne – 2115 osób.

Udzielono świadczeń położnej POZ, w tym:

- wizyta patronażowa – 735 wizyt,
- wizyta w edukacji przedporodowej – 148 wizyty.

Przeprowadzono świadczenia profilaktyczne – wizyty pielęgniarki POZ w ilości 1642. W przychodniach realizowano szczepienia przeciw wirusowi HPV.

W Przychodni Nr 1 przy ul. Ks. Koziółka 8, Przychodni Nr 2 przy ul. Kazimierza Wielkiego 6, Przychodni Nr 3 przy ul. Staszica 1, Przychodni Nr 4 przy ul. Dywizjonu 303 8 można było skorzystać z profilaktyki 40 plus.

W zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej:

- Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Promocji Zdrowia poinformował o realizacji jednego przedsięwzięcia: warsztaty muzyczne PRZEMOC I UZALEŻNIENIA DLA uczniów, pedagogów i nauczycieli.
- Zespół Szkół Zawodowych Nr 2 poinformował o 6 przedsięwzięciach w zakresie profilaktyki zdrowotnej oraz o 2 badaniach profilaktycznych dzieci i młodzieży.
- Zespół Szkół im. Ignacego Jana Paderewskiego poinformował o 3 przedsięwzięciach w zakresie profilaktyki zdrowotnej oraz o 1 badaniu profilaktycznym.
- Zespół Szkół Specjalnych poinformował o 5 przedsięwzięciach w zakresie profilaktyki zdrowotnej oraz o 88 badaniach profilaktycznych dzieci i młodzieży szkolnej.
- Miejskie Centrum Edukacji poinformował o 54 przedsięwzięciach w zakresie profilaktyki zdrowotnej oraz o 102 badaniach profilaktycznych dzieci i młodzieży szkolnej.

3. Podejmowanie działań zmierzających do poszerzenia zakresu usług medycznych świadczonych na terenie miasta.

Tak jak w poprzednich latach, w 2023 r. ZOZ w Knurowie zorganizował szereg działań zmierzających do poszerzenia zakresu usług medycznych, były to:

- kontynuacja badania w zakresie gęstości tkanki kostnej i ryzyka osteoporozy,
- akcja dla dzieci – konsultacje z dietetykiem,
- placówki ZOZ zostały dostosowane do wymogów Ministra Zdrowia – doposażono poradnie w sprzęt medyczny, aby świadczenia medyczne realizowane były na najwyższym poziomie (wraz z potrzebami sprzęt medyczny kupowany jest na bieżąco).

Pielęgniarki środowiskowo-rodzinne POZ sprawują opiekę nad dorosłymi i dziećmi. Pielęgniarka POZ planuje i realizuje kompleksową opiekę pielęgniarską w miejscu zamieszkania, obejmując opieką zdrowych i chorych niezależnie od płci i wieku. Zakres świadczeń pielęgniarki wykonywany jest w taki sposób, aby nieść pomoc każdemu pacjentowi.

W 2023 roku ZOZ realizował świadczenia z Opieki Koordynowanej, w ramach której lekarz POZ współpracuje z lekarzami specjalistami, pielęgniarką POZ i dietetykiem. Zajmuje się profilaktyką, diagnozowaniem, leczeniem i edukacją pacjenta na temat wybranych chorób z dziedziny kardiologii, diabetologii i endokrynologii.

Dnia 1 marca 2023 r. na terenie Knuruwa rozpoczęła swoją działalność Poradnia Zdrowia Psychicznego.

4. Rozwój bazy rekreacyjnej i sportowej dostępnej dla mieszkańców.

W Knurowie funkcjonuje wiele obiektów sportowych, w których odbywają się zajęcia adresowane do różnych grup wiekowych, są nimi:

- Hala Sportowa Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, Siłownia, Ring Treningowy, Sala Rekreacyjna, Sala Fitness – przy ul. Górniczej 2 (piłka nożna, futsal, siatkówka, tenis stołowy, sporty siłowe, fitness, aerokickboxing z elementami samoobrony, boks, paintball, joga, rajdy rowerowe, palant),
- Hala Sportowa – przy Al. Lipowej 12A (piłka nożna, futsal, siatkówka, tenis stołowy, piłka ręczna, koszykówka, biegi uliczne, rajdy rowerowe),
- Pływalnia Kryta Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, Sauna – przy ul. Górniczej 2 (pływalnia, aqua-aerobic, masaż wodny),

- Pływalnia kryta „aQuarelux” przy ul. Szpitalnej 23 (pływanie, masaż wodny),
- Kompleks Boisk Wielofunkcyjnych, Lodowisko sezonowe, Kort Tenisowy – przy Al. Lipowej 12 i ul. Ułanów 8 (piłka nożna, siatkówka, siatkówka plażowa, koszykówka, tenis ziemny, lodowisko sezonowe – jazda na łyżwach, palant),
- Stadion Miejski Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji – przy ul. Dworcowej 28 (piłka nożna),
- Kąpielisko „Leśne Zacisze” – przy ul. Niepodległości 109 (pływanie, rekreacja, masaż wodny, siatkówka plażowa, aerobic w wodzie, rajdy rowerowe, biegi przełajowe, nordic walking),
- Siłownia zewnętrzna – skwer pomiędzy ul. Ułanów i Szpitalną (sporty siłowe, rekreacja fizyczna),
- Siłownia zewnętrzna – Park Miejski przy ul. Parkowej (sporty siłowe, rekreacja fizyczna),
- Siłownia zewnętrzna – ul. Ogana (sporty siłowe, rekreacja fizyczna),
- Siłownia zewnętrzna – ul. Dworcowa (sporty siłowe, rekreacja fizyczna),
- miejsce do zajęć sportowych – park przy ul. 1 Maja,
- skatepark – przy ul. Szpitalnej.

Szacowana liczba osób korzystających z obiektów MOSiR w 2023 roku to ok. 180 000 osobowejść.

Natomiast wśród działań zmierzających do rozwoju bazy rekreacyjnej dla mieszkańców gminy należy wymienić:

- montaż lodowiska sezonowego przy ul. Ułanów 8,
- rozpoczęcie zadania pn. „Modernizacja elewacji pływalni krytej przy ul. Szpitalnej 23”,
- dostawa i montaż systemu ESOK na pływalni krytej przy ul. Szpitalnej 23,
- termomodernizacja budynku zaplecza szatniowego Stadionu Miejskiego przy ul. Dworcowej”.

5. Dbalność o środowisko fizyczne oraz społeczne życia mieszkańców miasta.

Wydział Gospodarki Komunalnej, Restrukturyzacji i Ochrony Środowiska poinformował o działaniach władz lokalnych mających na celu dbalność o środowisko fizyczne mieszkańców, są nimi:

- w 2023 r. na terenie Gminy Knurów funkcjonowała, wybudowana w roku 2019, tężnia solankowa, obiekt służy mieszkańcom od kwietnia do połowy listopada każdego roku;
- na terenie miasta od wielu lat znajduje się manualne stanowisko pomiarowe Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, czujnik mierzy pył zawieszony PM10 oraz benzo(a)piren w PM10;
- na obiekcie MOSiR w Szczygłowicach funkcjonuje urządzenie do pomiarów zanieczyszczenia powietrza,
- w roku 2023 priorytetowym zadaniem było kontynuowanie podjętej w 2020 roku Uchwały Nr XXIII/285/2020 Rady Miasta Knurów z dnia 17 kwietnia 2020 r. w sprawie określenia zasad przyznawania osobom fizycznym i wspólnotom mieszkaniowym dotacji celowych ze środków budżetu Gminy Knurów na dofinansowanie kosztów inwestycji z zakresu ochrony środowiska, w tym celu udzielono 79 dotacji celowych na wymianę źródła ciepła z nieekologicznych na energooszczędne, w tym 45 dotacji na zakup kotła gazowego, 29 na zakup pompy ciepła, 3 na zakup kotła węglowego klasy ekodesign, 2 dotacje na zakup na zakup ogrzewania elektrycznego. Łączna kwota udzielonych w 2023 roku dotacji wyniosła 515.585,34 zł;
- na terenach gminnych posadzono 136 sztuk drzew oraz 5 234 sztuki krzewów.

W 2023 roku ukończono prace związane z zagospodarowaniem terenu zielonego w rejonie przystanku autobusowego Wojska Polskiego. Teren zyskał nowy wizerunek. Zamontowano

meble miejskie, wykonano nasadzenia bylin oraz drzew, które będą sprzyjały krótkiemu odpoczynkowi.

Pod koniec 2023 roku zakończono budowę tężni w parku NOT w Knurowie – Szczygłowicach podnosząc jednocześnie estetykę miejsca, funkcjonalność i atrakcyjność przestrzeni publicznej. Wykonano również nasadzenia zieleni.

Rozpoczęto realizację zadania pn.: „Zagospodarowanie terenu wokół tężni na cele parkowe w Knurowie”. Nowa przestrzeń ma zachęcić mieszkańców do spędzania wolnego czasu w rejonie tężni solankowej oraz zwiększyć integrację społeczności lokalnej. Powstaną: pergole zacieniające, różnego rodzaju ławki, altany, leżaki, miejsca na food truck, scena plenerowa, kino plenerowe. Teren zyska również nową atrakcyjną zieleń, niską i wysoką.

Ponadto Straż Miejska poinformowała o publikowaniu na oficjalnej stronie internetowej Urzędu Miasta Knurów (poza godzinami urzędowania UM) ostrzeżenia meteorologiczne oraz powiadomienia o jakości powietrza skierowane do mieszkańców Knuruwa.

Życie społeczne mieszkańców miasta w 2023 roku koncentrowało się wokół spraw związanych z bieżącym funkcjonowaniem Gminy, prowadzonymi przez władze samorządowe inwestycjami przyczyniającymi się do wzrostu jakości życia i podniesienia poziomu bezpieczeństwa oraz dostępem do oferowanych przez Gminę usług publicznych, edukacyjnych, kulturalnych oraz prozdrowotnych. Szczególnie w tym ostatnim zakresie, w ubiegłym roku akcent położony został na budowę nowej tężni solankowej, otwarciu nowej instytucji kultury ART CK, modernizacji pływalni krytej aQuarelux, modernizacji placów zabaw i skwerów. Inwestycjom tym towarzyszyło szereg imprez plenerowych. Największą z nich są Dni Knuruwa. W 2023 roku odbyły się w pełnowymiarowym zakresie z koncertami gwiazd na scenie głównej oraz szeregiem imprez towarzyszących pod wspólnym mianownikiem „Art Fest”, które miały miejsce w różnych lokalizacjach Knuruwa. W 2023 roku odbyły się po raz drugi imprezy związane ze Świętem Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, której członkiem jest gmina Knurów. W ramach święta Urząd Miasta Knurów oraz Centrum Kultury w Knurowie zorganizowały event z aktywnym udziałem mieszkańców w formie spaceru tematycznego w rejonie III Kolonii.

W ramach informacji o życiu społecznym mieszkańców Knuruwa wspomnieć należy o organizacji:

- Knurowskich Dni Integracji „Bądźmy razem”,
- inauguracji roku szkolnego Knurowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz comiesięcznych spotkań z zaproszonymi gośćmi – prelegentami z obszaru kultury, promocji zdrowia, turystyki, historii regionalnej,
- Jarmarku Wielkanocnego i Bożonarodzeniowego,
- Festynu Parafialnego pod auspicjami Parafii Matki Boskiej Częstochowskiej,
- otwarcia instytucji Kultury ART CK,
- spotkania opłatkowego z organizacjami pozarządowymi,
- Wigilii Plenerowej.

Ponadto Gmina Knurów w 2023 roku ogłosiła 6 konkursów na realizację zadań publicznych. W ramach gminnych dotacji przeznaczonych na aktywizację społeczną mieszkańców przeznaczono środki w wysokości 801 732,00 zł. Włączenie mieszkańców w życie społeczne odbywało się również w formie budżetu obywatelskiego.

W temacie życia społecznego mieszkańców Knuruwa na uwagę zasługuje również działalność organizacji pozarządowych, organizujących szereg (w ramach swoich zainteresowań i działalności) imprez i wydarzeń. Działalność tych organizacji jest dotowana z budżetu Gminy Knurów. Członkowie organizacji pozarządowych biorą udział w konsultacjach społecznych, w trybie ustawy o organizacjach pożytku publicznego i wolontariacie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

Poprawa stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego w mieście.

1. Współpraca z Policją, Prokuraturą i Sądem Rejonowym na rzecz przeciwdziałania przestępczości i zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców miasta.

Gmina Knurów podlega sądom w Gliwicach. W zakresie przeciwdziałania przestępczości oraz niewydolności wychowawczej orzeka Sąd Rejonowy w Gliwicach. Kuratorzy IV Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej zajmują się sprawami rodzinnymi i nieletnich, a kuratorzy III Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej wykonują orzeczenia w sprawach karnych.

Ilość osób objętych nadzorem kuratora w postępowaniu opiekuńczym w mieście Knurów w 2023 roku wynosiła 153 osoby, prowadzonych było 122 spraw w tym postępowaniu.

W 2023 roku IV Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej prowadził 32 postępowania wykonawcze wobec nieletnich z terenu Knuruwa. Dotyczyły one środka wychowawczego w postaci nadzoru kuratorskiego.

Kuratorzy III Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej prowadzą 76 spraw dozorowych, w tym:

- 20 sprawy dot. warunkowo przedterminowego zwolnienia,
- 51 spraw, w których warunkowo zawieszono wykonanie kary pozbawienia wolności,
- 5 sprawy, w których wobec sprawców warunkowo umorzono postępowanie karne.

Ponadto:

- prowadzi 30 teczek nadzoru nad środkiem karnym w postaci określonego zakazu lub nakazu,
- 11 osób odbywa karę pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego,
- w 25 sprawach prowadzona jest kontrola realizacji obowiązku probacyjnego,
- w 103 sprawach orzeczono nieodpłatną kontrolowaną pracę na cele społeczne w ramach kary ograniczenia wolności i w 15 w ramach kary za nieściągalną za grzywnę,
- 37 spraw zostało zawieszonych z powodu długotrwałej przeszkody uniemożliwiającej prowadzenie postępowania wykonawczego.

Dodatkowo odnośnie mieszkańców Knuruwa kuratorzy, na zlecenie sądu lub innych uprawnionych organów, przeprowadzają wywiady środowiskowe.

(Dane z III Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej są podane – stan na 27.03.2024 r. – gdyż system ewidencji elektronicznej nie wyodrębnia spraw z terenu Knuruwa).

Komisariat Policji poinformował, że w 2023 roku na terenie Knuruwa odnotowano:

- 749 postępowań w sprawie o przestępstwo, w tym 13, gdzie sprawcą był nieletni,
- 855 postępowań w sprawie o wykroczenie, w tym 11, gdzie sprawcą był nieletni.

W temacie przeciwdziałania przestępczości i zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców miasta wypowiedziała się również Straż Miejska, która poinformowała o swoich działaniach. Były nimi:

- przeprowadzenie czynności wyjaśniających dotyczących 1146 wykroczeń (zdarzenia z udziałem nieletnich są przekazywane do Komisariatu Policji w Knuruwie),
- ujawnienie 1 zdarzenia, które wyczerpało znamiona przestępstwa,
- wykorzystanie system monitoringu wizyjnego - 29 punktów kamerowych,
- przeprowadzenie akcji prewencyjnej pn. „Znakowanie rowerów 2023”, w ramach której oznakowano 68 rowerów.

2. Prowadzenie akcji informacyjnych, w tym w szczególności w środowisku seniorów, na temat zagrożeń przestępczością.

Komendant Komisariatu Policji w Knuruwie poinformował, że w środowisku seniorów (np. podczas spotkań Knurowskiego Uniwersytetu III Wieku) przekazywane są informacje

o zagrożeniach przestępstwami wobec tej grupy, m.in. na wnuczka, policjanta, pracownika banku. Rozpowszechniane są plakaty ostrzegające seniorów przed przestępcami poprzez umieszczanie ich w miejscach publicznych.

3. Podejmowanie inwestycji mających wpływ na poprawę bezpieczeństwa na drodze.

Urząd Miasta Knurów zrealizował następujące inwestycje w celu poprawy bezpieczeństwa publicznego i bezpieczeństwa na drodze:

- budowa chodnika łączącego plac zabaw z Centrum Przesiadkowym w Szczygłowicach,
- budowa drogi pomiędzy ul. Lotników i Aleją Lipową,
- przebudowa odcinka ul. Sienkiewicza w rejonie skrzyżowania z ul. Karłowicza wraz z drogami bocznymi,
- przebudowa ul. Aleja Lipowa – II etap przebudowy drogi łączącej drogi powiatowe nr 2981 (ul. 1 Maja) i nr 2982 S (ul. Szpitalna),
- przebudowa ul. Przemysłowej w Knurowie - zadanie nr 1 w ramach zamówienia pn. „Przebudowa ul. Przemysłowej w Knurowie wraz z budową sieci wodociągowej”,
- budowa miejsc postojowych w rejonie ul. Armii Krajowej
- utwardzanie terenu przy ul. Stefana Batorego w ramach zadania pn. „Wykonanie dróg z płyt ażurowo-betonowych”,
- utwardzenie drogi ul. Jordana w ramach zadania pn. „Wykonanie dróg z płyt ażurowo-betonowych”,
- wykonanie szykan na ul. Jagły w ramach zadania pn. „Wykonanie urządzeń uspokojenia ruchu”,
- wprowadzenie docelowej organizacji ruchu w ramach zadania pn. „Wykonanie urządzeń uspokojenia ruchu” – ul. Marynarzy,
- wprowadzenie docelowej organizacji ruchu w ramach zadania pn. „Wykonanie urządzeń uspokojenia ruchu” – ul. Gen. Jerzego Ziętka,
- utwardzenie terenu w rejonie bocznej ul. Koziełka w ramach zadania pn. „Wykonanie dróg z płyt ażurowo-betonowych”,
- oznakowanie poziome i pionowe na drogach gminnych,
- wymiana trzech latarni oświetleniowych w rejonie przejścia dla pieszych przy ul. Ligozy w ramach zadania pn. „Przebudowa oświetlenia ulicznego w rejonie przejścia dla pieszych przy ul. Ligozy w Knurowie”,
- przebudowa chodnika w parku przy ul. Szpitalnej w ramach zadania pn. „Przebudowa chodników na terenie miasta”,
- przebudowa chodnika wzdłuż ul. Słoniny w ramach zadania pn. „Przebudowa chodników na terenie miasta”.

4. Rozwój systemu powiadamiania mieszkańców miasta o zagrożeniach z wykorzystaniem telefonii komórkowej i internetu.

Mieszkańcy Miasta Knurów są powiadamiani o zagrożeniach poprzez:

- stosowanie SWO – systemu wczesnego ostrzegania - uruchamianie syren alarmowych,
- zamieszczanie komunikatów i ostrzeżeń na stronie internetowej: <https://www.knurow.pl/>, w zakładkach OSTRZEŻENIA, JAKOŚĆ POWIETRZA I AKTUALNOŚCI,
- wysyłane e-mailem po indywidualnym wpisaniu się przez mieszkańców na listę newslettera Urzędu Miasta Knurów (<https://www.knurow.pl/kontakt/newsletter>).

W roku 2023 został przeprowadzony kolejny, ostatni etap prac modernizacyjnych systemu wczesnego ostrzegania ludności. Zakupiono syrenę alarmową, która będzie zamontowana na ul. Dworcowej w 2024 roku.

Komendant Komisariatu Policji w Knurowie podał, że informowanie mieszkańców miasta o zagrożeniach z wykorzystaniem telefonii komórkowej i internetu odbywa się poprzez

zamieszczanie komunikatów na stronach internetowych Komendy Miejskiej Policji w Gliwicach. Policjanci zachęcają do instalacji aplikacji „Śląska Policja”, gdzie informują o zagrożeniach oraz aplikacji „Moja Komenda”, umożliwiającej wyszukanie jednostki policji i dzielnicowego.

Komisariat Policji realizuje działania ustawowe, jest też otwarty na wszelką współpracę z instytucjami zewnętrznymi, m.in. związaną z profilaktyką.

Mieszkańcy miasta otrzymują ponadto Alerty RCB.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.

Zapewnienie bezpieczeństwa na terenie placówek oświatowych i w otoczeniu domowym uczniów.

1. Uwrażliwianie rodziców i opiekunów uczniów na kwestie związane z prawidłowym i bezpiecznym zachowaniem się na terenie szkoły i w otoczeniu domowym.

- Zespół Szkół Zawodowych Nr 2 prowadzi w tym temacie pedagogizację rodziców w formie wykładów i pogadanek w trakcie zebrań w szkole;
- Zespół Szkół im. Ignacego Jana Paderewskiego na początku każdego roku szkolnego poświęca temu tematowi spotkanie z rodzicami oraz czas na wywiadówkach;
- Zespół Szkół Specjalnych porusza ten temat na wywiadówkach szkolnych, a w sytuacjach dot. nieprzestrzegania przez uczniów zasad prowadzone są indywidualne rozmowy z rodzicami przez pedagoga i psychologa szkolnego;
- Miejskie Centrum Edukacji (MCE) w Knurowie porusza ten temat na spotkaniach dyrektora, pedagoga szkolnego, wychowawcy z rodzicami, podczas konsultacji, jeżeli jest taka potrzeba, to wysyła uwagi w tym temacie za pomocą dziennika elektronicznego. W razie potrzeby ryzykowne zachowania zgłaszane są do odpowiednich instytucji, jak Policja, Pogotowie Ratunkowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna. MCE organizuje zebrania i konsultacje dla rodziców/opiekunów prawnych, podczas których na bieżąco omawiane są kwestie związane z prawidłowym i bezpiecznym zachowaniem się na terenie szkoły i w otoczeniu szkolnym. W przypadku naruszenia przez uczniów przyjętych norm zachowania podejmowane są działania dyscyplinujące, zgodnie ze Statutem Szkoły oraz obowiązującymi procedurami bezpieczeństwa i oddziaływań wychowawczych.

2. Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa dzieci w drodze do i ze szkoły.

Komendant Miejski Policji poinformował o podejmowaniu następujących działań profilaktycznych:

- systematyczne kontrole prewencyjne w rejonie placówek oświatowych,
- szczególne kontrole na początku roku szkolnego oraz podczas egzaminów maturalnych, ośmioklasisty itp. w ramach działań „Bezpieczna droga do i ze szkoły”,
- dzielnicowi nawiązują współpracę z dyrekcją i pedagogami placówek oświatowych.

Miejskie Centrum Edukacji w Knurowie poinformowało, że podejmuje się działania mające na celu zwiększenia bezpieczeństwa dzieci w drodze do i ze szkoły na zasadzie przestrzegania danych zawartych w kartach informacyjnych o możliwości samodzielnego opuszczania szkoły przez dzieci, odbieranie dzieci tylko przez osoby upoważnione oraz znajomość wyroków sądowych poszczególnych uczniów. Ponadto organizowane są spotkania, pogadanki z Policją oraz zajęcia profilaktyczne dotyczące bezpiecznego zachowania uczniów na drodze. Zespół Szkół Specjalnych na początku każdego roku szkolnego na godzinie wychowawczej i na lekcjach techniki przeprowadza pogadanki i zajęcia praktyczne, które przypominają uczniom o zasadach bezpieczeństwa w drodze do i ze szkoły. Kwestie te poruszane są

również indywidualnie z rodzicami uczniów nieprzestrzegających zasad w trakcie spotkań z pedagogiem i psychologiem szkolnym.

Od uczniów szkół ponadpodstawowych oczekuje się znajomości przepisów ruchu drogowego, ale podkreślić należy, że w szkołach tych również odbywają się pogadanki i zajęcia poświęcone tematowi bezpieczeństwa.

3. Podejmowanie działań interwencyjnych i zapobiegawczych mających na celu eliminowanie zachowań o charakterze patologicznym w środowisku szkolnym.

- Straż Miejska przeprowadziła na terenie placówek oświatowych 1 pogadankę edukacyjną o charakterze prewencyjnym i 432 doraźne kontrole w rejonie placówek oświatowych (patrole piesze o różnych porach dnia);
- Zespół Szkół Zawodowych Nr 2 - poświęca temu tematowi godziny wychowawcze, spotkania z pedagogiem i psychologiem, organizuje warsztaty ze specjalistami i przedstawicielami Policji, a także kuratorami sądowymi;
- Zespół Szkół im. Ignacego Jana Paderewskiego - reaguje niezwłocznie po wystąpieniu niepożądanego zachowania, realizuje procedury reagowania w sytuacjach kryzysowych;
- Zespół Szkół Specjalnych - działania takie odbywają się przez cały rok, są to rozmowy indywidualne, spotkania z poszczególnymi klasami, prowadzone przez dyrektora szkoły, pedagoga, psychologa, wychowawców, kuratorów społecznych, dzielnicowego;
- Miejskie Centrum Edukacji – przestrzegane są procedury podczas zachowań ryzykownych, kontrola frekwencji, wysłane są upomnienia do rodziców, a także sprawy kierowane są do sądu, Komisariatu Policji, nawiązywane są kontakty z kuratorami, pracownikami Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, asystentami rodzin, prowadzone są mediacje, rozmowy specjalistów z uczniami, prowadzone są zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne,
- Komendant Komisariatu Policji w Knurowie poinformował, że funkcjonariusze przeprowadzają w placówkach oświatowych pracę profilaktyczną, a w uzasadnionych przypadkach powiadamiają Sąd Rodzinny lub wszczynają postępowanie o czyn karalny.

4. Realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych na temat uzależnień, przemocy w rodzinie, przestępczości i jej negatywnych skutków.

- Komendant Komisariatu Policji w Knurowie poinformował, że funkcjonariusze przeprowadzają w placówkach oświatowych pogadanki, spotkania realizując m.in. programy profilaktyczne związane z: „Cyberzagrożenia”, „Narkotyki i dopalacze zabijają”, „Szkoda Ciebie na takie patoklimaty”, bezpieczeństwo podczas ferii, m.in. „Kręci mnie bezpieczeństwo na stoku”, „Kręci mnie bezpieczeństwo nad wodą”. Komendant podkreślił, że dużą wagę przykładają do edukowania najmłodszych (jak mają się zachowywać w przypadku zaistnienia sytuacji kryzysowych, mowa nienawiści – w tym hejt i przestępstwa z nienawiści), odpowiedzialności prawnej nieletnich ogólnych wzorców bezpiecznego zachowywania się. W 2023 roku odbyło się 114 takich spotkań.
- Zespół Szkół Zawodowych Nr 2 - realizuje programy profilaktyczno-edukacyjne na temat uzależnień, przemocy w rodzinie, przestępczości i jej negatywnych skutków.
- Zespół Szkół im. Ignacego Jana Paderewskiego – realizuje te programy podczas spotkań pedagoga i psychologa z młodzieżą, a także w codziennej pracy wychowawczej.
- Zespół Szkół Specjalnych – prowadzi pogadanki w trakcie lekcji wychowawczych, akcje promujące bezpieczne korzystanie z internetu.
- Miejskie Centrum Edukacji – organizuje cykliczne spotkania z psychologiem i pedagogiem, warsztaty profilaktyczne (stacjonarnie i online), pogadanki na lekcjach

wychowawczych, prezentacje przygotowywane przez uczniów na lekcjach edukacji dla bezpieczeństwa, spotkania z dzielnicowym.

- Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Promocji Zdrowia poinformował o realizacji 4 programów profilaktyczno-edukacyjnych w formie psychoedukacyjnych: warsztatów „Bezpieczny azyl”, „HIV/AIDS”, „Debata” i „Archipelag skarbów”. Łącznie uczestniczyło w nich 1013 uczniów.

5. Integrowanie społeczności szkolnej, budowanie na terenie szkoły pozytywnych relacji uczniów z nauczycielami i rówieśnikami.

Szkoły poinformowały o integrowaniu społeczności szkolnej poprzez budowanie na terenie szkół pozytywnych relacji wśród uczniów i pomiędzy uczniami a nauczycielami w ramach spotkań z wychowawcami (zajęcia integrujące, wspólne obchody świąteczne, wspólne wyjazdy i wycieczki szkolne, imprezy, zabawy). Ponadto Miejskie Centrum Edukacji prowadzi warsztaty z zakresu budowania poczucia własnej wartości i radzenia sobie ze stresem (warsztaty te prowadzone przez specjalistów), organizuje warsztaty z budowania komunikacji interpersonalnej oraz działania wolontariatu.

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 4.

Wskaźnik	Jednostka miary	Stan początkowy 2020 r.	Stan na 2021 r.	Stan na 2022 r.	Stan na 2023 r.	Stan docelowy 2026 r.	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
Przedsięwzięcia w zakresie promocji zdrowia, profilaktyki zdrowotnej	działanie	10	37	72	72	16	UM, NGO-s, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Raz w roku
Przedsięwzięcia w zakresie aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego	działanie	111	93	109	98	140	UM, NGO-s, placówki oświatowe, jednostki rekreacyjno-sportowe	Raz w roku
Badania profilaktyczne mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej	badanie	6076	10242	9007	9497	7000	UM, NGO-s, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Raz w roku

Przestępstwa i wykroczenia popełnione na terenie miasta, w tym z udziałem nieletnich	przestępstwo	637	507	668	1604	637	Policja	Raz w roku
Liczba realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach oraz liczba osób nimi objętych	program/ osoba	2/606	43/3711	27/4980	45/5159	4/650	Placówki oświatowe, PPP	Raz w roku
Liczba i wartość zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa publicznego i bezpieczeństwa na drodze	inwestycja	7	11	14	16	7	UM	Raz w roku

Podsumowując:

1. Przedsięwzięcia w zakresie promocji zdrowia, profilaktyki zdrowotnej.

Ilość przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej utrzymuje się na wysokim poziomie (podobnie jak w roku ubiegłym). Wpływ na to miała dalsza walka z pandemią COVID-19, szersza wiedza o powikłaniach po przebytych covidzie i wprowadzeniu programów profilaktycznych, m.in. Profilaktyka 40+. Szczególną uwagę przykłada się również do edukacji młodego pokolenia w dziedzinie zdrowia.

2. Przedsięwzięcia w zakresie aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego

Ilość przedsięwzięć w zakresie aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego zmalała w stosunku do roku ubiegłego (2022) o około 10%. Poprzedni, wysoki poziom był podyktowany powrotem do aktywności sprzed pandemii, kiedy byliśmy spragnieni ruchu i kontaktów międzyludzkich. Obecnie dostęp do placówek i instytucji (hal sportowych, boisk, basenów itp.) jest powszechny, jednak pamiętać należy, że aktywność fizyczna i świadomość zasad zdrowego trybu życia ma duży wpływ na jakość życia. Mieszkańcy Knurowa uczą się tego od najmłodszych lat.

3. Badania profilaktyczne mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej.

Porównując dane za 2022 i 2023 widać wzrost ilościowy takich badań o 490. Nasuwa się wniosek, że dbanie o stan zdrowia jest i nadal powinno być priorytetem, zwłaszcza u osób, które przeszły covid.

4. Przestępstwa i wykroczenia popełnione na terenie miasta, w tym z udziałem nieletnich.

Dane za 2023 rok zaskakują ogromnym wzrostem liczby przestępstw i wykroczeń, w tym z udziałem nieletnich. W rozmowie z osobą przygotowującą dane do ewaluacji strategii w tym temacie potwierdzono, że są one rzetelne. Zatem zjawisko to należy obserwować i przeciwdziałać dalszemu wzrostowi. Służą temu wszelkie akcje informacyjne, profilaktyczne od najmłodszych lat (w przedszkolach i szkołach na każdym szczeblu edukacji, z Uniwersytetem III Wieku włącznie) oraz działalność odpowiednich służb, np. Straży Miejskiej, Policji, Sądów (w tym działalność kuratorów) i Prokuratury.

5. Liczba realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach oraz liczba osób nimi objętych.

Dane liczbowe pokazują wzrost takich działań w stosunku do roku 2022 i podobny poziom w stosunku do roku 2021. Jednak zauważyć należy, że mimo wahającej się liczby programów ich zasięg jest coraz większy, bowiem z roku na rok obejmuje większą liczbę osób. Jest to inwestycja w zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie placówek oświatowych, zwiększenie świadomości dzieci i młodzieży nt. zagrożeń oraz w ogólny rozwój młodego pokolenia.

6. Liczba i wartość zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa publicznego i bezpieczeństwa na drodze.

Liczba takich inwestycji corocznie wzrasta. W 2023 r. wyniosła 16, w 2022 r. - 14, w 2021 - 11, a w 2020 r. - 7. Wzrasta również wartość inwestycji, w roku 2023 wartość ta wyniosła 21 015 076,50 zł, co stanowi prawie 50% kosztów więcej niż w 2022 roku (wtedy wartość inwestycji wyniosła 11.055.479,77 zł). Inwestycje dotyczyły głównie przebudowy ulic, budowy chodników, miejsc postojowych, utwardzania dróg, wymiany latarni. Z uwagi na

fakt, że miały one na celu poprawę bezpieczeństwa publicznego i bezpieczeństwa na drodze, wzrost ten jest szczególnie korzystny dla mieszkańców miasta.

Cel strategiczny nr 5.

Rozwój kadr pomocowych, podnoszenie efektywności wsparcia, wzmocnienie kapitału i dialogu społecznego.

Cele operacyjne:

1. Wzmocnienie kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości i efektywności świadczonych usług.
2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego i rozwijanie dialogu społecznego.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

Wzmocnienie kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości i efektywności świadczonych usług.

1. Doskonalenie kadr pomocy społecznej poprzez zapewnienie środków na szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego.

Na dzień 31.12.2023 r. kadrę Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Knurowie stanowiło 49 pracowników, z czego 6 osób na stanowiskach kierowniczych, 16 to pracownicy socjalni, zaś pozostali to pracownicy administracyjni oraz pracownicy obsługi. Tut. Ośrodek w 2023 r. spełniał wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych, tj.: w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

W 2023 r. MOPS Knurów zatrudniał trzech asystentów rodziny (w tym jedna osoba na pełny etat, jedna osoba na 0,75 etatu i jedna osoba na umowę zlecenie). Nie były zgłaszane potrzeby zatrudnienia dodatkowej kadry pracowników biurowych.

Wykwalifikowana kadra MOPS-u jest podstawą do prawidłowej diagnozy i rozwiązywania problemów społecznych. Stąd w budżecie tut. Ośrodka corocznie zapewnione są środki na szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego. Dane na temat szkoleń kadr pomocy społecznej w 2023 r. przedstawia poniższa tabela.

Szkolenie kadr pomocy społecznej (stan na dzień 31.12.2023)

Wyszczególnienie	Ilość szkoleń stacjonarnych	Ilość szkoleń online	Ilość osób
Dział Ogólny (w tym kadra kierownicza)	4	2	3
Dział Księgowości	0	2	5
Dział Pomocy Środowiskowej i Świadczeń	3	4	9
Dział Świadczeń Rodzinnych, Funduszu Alimentacyjnego, Stypendiów i Zasiłków Szkolnych	2	3	5

Dział ds. Osób Starszych i Niepełnosprawnych	2	2	4
Punkt Interwencji Kryzysowej	1	1	2
Asystent Rodziny	0	1	2
Ośrodek Wsparcia	0	1	4
Łączna ilość szkoleń	12	16	34

W 2023 roku 34 pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Knurowie uczestniczyło w 28 szkoleniach mających na celu doskonalenie zawodowe (16 szkoleń online i 12 szkolenia stacjonarne). W latach ubiegłych pracownicy korzystali również ze szkoleń, finansowanych ze środków Europejskiej w ramach warsztatów kooperacyjnych, zorganizowanych przez podmioty zewnętrzne, np. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego. Ponadto w 2023 roku Dyrektor i pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Knurowie uczestniczyli również w 9 spotkaniach i konferencjach kadr pomocy społecznej – w 6 spotkaniach uczestniczył Dyrektor tut. MOPS, w 1 spotkaniu pracownik Działu Pomocy Środowiskowej i Świadczeń, w 1 spotkaniu pracownik Działu ds. Osób Starszych i Niepełnosprawnych oraz w 1 spotkaniu – 1 pracownik Działu Ogólnego,

2. Zapewnienie właściwych warunków pracy umożliwiających sprawną i efektywną obsługę beneficjentów systemu pomocy społecznej.

Tut. Ośrodek zapewnia właściwe warunki pracy umożliwiające sprawną i efektywną obsługę beneficjentów systemu pomocy społecznej, m.in. poprzez:

- zaznajamianie pracowników podejmujących pracę z zakresem ich obowiązków, sposobem wykonywania pracy na wyznaczonych stanowiskach oraz podstawowymi uprawnieniami,
- organizowanie pracy w sposób zapewniający zmniejszenie uciążliwości pracy,
- przeciwdziałanie dyskryminacji, zapobiegania mobbingowi,
- ułatwianie pracownikom podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- przeszkolenie pracowników z zakresu RODO oraz bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych,
- ograniczanie ryzyka zawodowego,
- informowanie i szkolenie pracowników z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, p.poż. oraz szkoleń zawodowych,
- sukcesywną wymianę sprzętu teleinformatycznego oraz wyposażenia tut. Ośrodka,
- przeprowadzanie prac remontowych w budynkach wykorzystywanych przez tut. MOPS.

W zrewitalizowanym przez Gminę budynku przy ul. Dworcowej 33 w Knurowie kontynuowano działalności Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych i zapewniono trwałość projektu, który wcześniej był współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

Powyższe rozwiązania znacznie poprawiły jakość obsługi klientów pomocy społecznej oraz komfort działania pracowników tut. Ośrodka poprzez dostosowanie struktury kadrowej i warunków lokalowych do bieżących potrzeb.

3. Rozwój usług elektronicznych w obszarze wsparcia społecznego.

W ostatnich latach następuje sukcesywny rozwój usług elektronicznych w obszarze wsparcia społecznego. Wprowadzany sukcesywnie Centralny system informatyczny zabezpieczenia społecznego połączył wszystkie systemy dziedziczne istniejące w Ośrodku. Zcentralizowanie usług spowodowało rezygnację z konieczności przedstawiania przez Klientów niektórych zaświadczeń i dodatkowych dokumentów składanych razem z wnioskiem. Pracownicy Ośrodka dzięki połączeniu systemów dziedzicznych (Familia SR, Familia SW, Fundal, Helios PS, Empatia SW, SR, FA) z Platformą Integracyjną (PESEL, AC Rynek Pracy, EKSMON, ZUS, CBB, CEIDG, CEPIK, E-PODATKI, NFZ) oraz z systemu SEPI (dane z PUP) podczas analizy i weryfikacji wniosków na bieżąco korzystają z ww. systemów, dzięki którym uzyskują dane, m. in. z takich instytucji jak: Urząd Skarbowy, ZUS, Powiatowy Urząd Pracy, EKSMON (Elektroniczny Krajowy System Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności), baza działalności gospodarczej CEIDG, Narodowy Fundusz Zdrowia, Raporty Grupowe Zgony.

Ponadto dzięki danym pobieranym z Centralnej Bazy Beneficjentów CBB następuje weryfikacja w zakresie przyznania świadczeń przez inny Organ. Dane z bazy PESEL pozwalają ustalić dane dotyczące rodziców dziecka oraz adres. Baza NFZ potwierdza ubezpieczenie zdrowotne osób występujących we wniosku a informacje z bazy MEN ustalają czy dzieci uczęszczają do szkół ze wskazaniem czasookresu i konkretnej placówki oświatowej.

Tut. Ośrodek uzyskał również nową funkcję w ramach aplikacji Familia i Fundal – Straż Graniczna (usługa udostępniania danych z Rejestru Wjazdów i Złożonych Wniosków obywateli Ukrainy). Powyższe znacznie przyspiesza czas przyznania świadczeń oraz w minimalnym stopniu angażuje Klienta w zakresie dostarczania dokumentów.

Realizacja Karty Dużej rodziny obsługiwana jest w ogólnopolskim systemie elektronicznym (SI KDR), przy wykorzystywaniu aplikacji mObywatel 2.0. Wnioski o wydanie Karty Dużej Rodziny składać można w sposób tradycyjny, jak i elektronicznie poprzez portal PIU Emp@tia. W toku postępowania zawarte we wniosku dane podlegają weryfikacji w zakresie zgodności z systemem PESEL, systemem SIO MEN i systemu PFRON.

Sprawozdawczość tut. Ośrodka przekazywana jest z wykorzystaniem oprogramowania Centralna Aplikacja Statystyczna (CAS) przeznaczonego dla Jednostek Organizacji Pomocy Społecznej, Jednostek Samorządu Terytorialnego oraz Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

Korzystając z wspomnianej platformy Emp@tia czy ePUAP możliwa jest również korespondencja między tut. Ośrodkiem a pojedynczym klientem, Komornikiem Sądowym, Śląskim Urzędem Wojewódzkim czy innym Ośrodkiem na terenie całego Kraju.

Ponadto, w związku z funkcjonującym systemem teleinformatycznym przeznaczonym do przekazywania tytułów wykonawczych wykorzystywana aplikacja eTW - tytuły wykonawcze przekazywane są do urzędu skarbowego drogą elektroniczną, zamiast dotychczasowej papierowej.

W 2023 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Knurowie realizował również zadania nałożone na gminę w ramach tarczy covidowej, w tym: preferencyjny zakup węgla, dodatek elektryczny, refundacja podatku VAT. Przy realizacji zadań (dodatek węglowy) od 2022 r. wykorzystywana jest przez tut. MOPS, m. in. Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków (CEEB). Jest to system informacji o źródłach ogrzewania budynków w Polsce.

Rozwój usług elektronicznych w obszarze wsparcia społecznego wpływa na poprawę jakości obsługi klienta w MOPS Knurów.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Knurowie wykorzystuje różne kanały komunikacji i narzędzia informacji dla mieszkańców miasta. Są to między innymi: strona internetowa MOPS Knurów (<http://mopsknurow.pl>), poczta elektroniczna (e-mail mops@mopsknurow.pl,

ops@knurow.pl), środki masowego przekazu, media społecznościowe, Biuletyn Informacji Publicznej (<https://knurow.bip.info.pl/index.php?r=o&idmp=30>). W 2021 r. utworzono na portalu społecznościowym Facebook stronę Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych, działającego przy MOPS Knurów, gdzie informuje się mieszkańców o dostępnych formach świadczeń, tj. usługach społecznych i realizowanych projektach w CWIS.

Promocja działań Miejskiego Ośrodka pomocy Społecznej, a w szczególności Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych oraz Ośrodka Wsparcia odbywa się również przez media społecznościowe Urzędu Miasta, Centrum Kultury, innych jednostek organizacyjnych Gminy oraz lokalne portale informacyjne (iknurow, przegląd lokalny).

Powyższe kanały komunikacji elektronicznej stanowią doskonałe narzędzie przekazywania informacji przez Internet. Ośrodek do szerokiej grupy odbiorców.

W związku z powyższym jakość i szeroka dostępność kanałów komunikacji elektronicznej jest istotnym elementem rozwoju usług elektronicznych w obszarze wsparcia społecznego.

4. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej.

- Środki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej stanowią część składową budżetu gminy, ale są to również dotacje ze źródeł zewnętrznych pozyskiwanych samodzielnie przez realizatorów. Źródłem finansowania działań przewidzianych do realizacji w niniejszej strategii są, m. in. budżet miasta, budżet państwa, środki Europejskiego Funduszu Społecznego.

W 2023 r. pozyskano środki z zewnętrznych źródeł finansowania na podstawie zawartych umów i porozumień:

- Program „Posiłek w szkole i domu na lata 2019 - 2023” (edycja 2023) – kwota 114.976,814 zł;
- Program wieloletni na lata 2021-2025 (edycja 2023) – Zapewnienie funkcjonowania placówki „Senior+” – Moduł II” – kwota 93.500,00 zł;
- Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2023 – kwota 15.840,00 zł;
- Dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym – kwota 19.329,79 zł;
- Program „Asystent rodziny” (edycja 2023) – w ramach Fundusz Pracy – kwota 21.530,45 zł;
- Program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” (edycja 2023) w ramach Funduszu Solidarnościowego – kwota 1.035.548,05 zł;
- Program „Opieka wytchnieniowa” – pobyt dzienny i nocny (edycja 2023) w ramach Funduszu Solidarnościowego – kwota 281.438,40 zł.

- **Projekt „Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – gmina Knurów”**

W okresie 01.10.2022 r. – 30.06.2023 r. Gmina Knurów Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Knurowie realizował projekt pn.: „Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – gmina Knurów”. Projekt realizowany był w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego przy finansowym udziale Gminy Knurów.

Łączna wartość zrealizowanego projektu wynosiła 175.696,00 zł, w tym:

- wartość dofinansowania z Europejskiego Funduszu Społecznego – 149.341,60 zł
- środki własne Gminy – 26.354,40 zł.

Celem głównym projektu była poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych skutkami kryzysu migracyjnego związanego z wojną na terytorium Ukrainy, przebywających na terenie gminy Knurów, jak również integracja osób przybyłych z Ukrainy ze społecznością lokalną. Powyższe odbywało się poprzez wzajemną aktywność, integrację.

W projekcie uczestniczyły osoby uciekające z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. i na dzień przystąpienia do projektu przebywały na terenie gminy Knurów.

Realizowany projekt wpisywał się w cele realizowane przez Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych, w szczególności ograniczenia problemów społecznych, pomoc osobom i grupom defaworyzowanym i zagrożonym wykluczeniem społecznym.

Przewidywania w projekcie liczba uczestników wynosiła 20 osób. Faktycznie w projekcie wzięły udział 44 osoby, w tym 34 kobiety i 10 mężczyzn.

Uczestnikom zostały zapewnione następujące formy wsparcia:

- specjalistyczne poradnictwo: prawne, coaching-radzenie sobie w sytuacjach trudnych,
- spotkania grup wsparcia – zajęcia sportowe oraz zajęcia z moderatorem,
- zajęcia doszkalające z języka polskiego,
- diagnoza/terapia psychologiczno-pedagogiczna dla rodzin,
- specjalista do wsparcia językowego,
- zapewnienie opieki nad dziećmi na czas odbywania się konsultacji/grup wsparcia rodziców/opiekunów,
- działania integracyjne.

• **Projekt „Centrum wsparcia Inicjatyw Społecznych”**

Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych (CWIS), działające przy Miejski Ośrodku Pomocy Społecznej w Knurowie powstało jako projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego, realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Knurowie w okresie 01.03.2020 r. - 28.09.2021 r. Głównym celem projektu było zwiększenie dostępności i jakości usług społecznych na terenie rewitalizowanym dla min. 50 osób poprzez utworzenie i prowadzenie Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych (CWIS) w celu zapobiegania wykluczeniu społecznemu i ubóstwu.

Po zakończeniu projektu Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zobowiązany był do zachowania trwałości projektu, co zostało zrealizowane i zaakceptowane przez Instytucję Zarządzającą.

Działalność Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych powiązana jest z projektem Gminy Knurów pn. „Modernizacja infrastruktury społecznej III Kolonii – odtworzenie infrastruktury służącej społeczeństwu” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Projekt realizowany był w okresie 01.04.2016 r. – 31.12.2019 r. Przedmiotem projektu była adaptacja zdegradowanego budynku mieszkalnego przy ul. Dworcowej 33 w Knurowie na potrzeby utworzenia Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych MOPS Knurów oraz rewitalizacja położonego nieopodal skweru miejskiego. Realizowany projekt miał na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, aktywizację i integrację mieszkańców oraz podniesienie poziomu estetyki i funkcjonalności obszaru zdegradowanego (tzw. „starego Knurowa”), a docelowo poprawę jakości życia mieszkańców miasta. Gmina Knurów Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zobowiązana jest do zachowania trwałości projektu przez okres 5 lat. Zmodernizowany budynek został udostępniony na cele społeczne.

- **Program „Korpus Wsparcia Seniorów”**

Ośrodek Wsparcia działający przy tut. Ośrodku kontynuował również realizację programu Korpus Wsparcia Seniorów, wdrożonego w Gminie Knurów w 2022 roku. Program osłonowy na 2023 rok objął swoim zasięgiem seniorów w wieku 65 lat i więcej. Gmina Knurów realizowała Moduł II przewidziany w Programie „Korpus Wsparcia Seniorów”, mający na celu poprawę bezpieczeństwa osób starszych poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość”. Opieka na odległość gwarantowała szeroko pojęty system bieżącego monitorowania stanu seniora w miejscu jego zamieszkania oraz pozwalała na natychmiastową reakcję w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia – zarówno spowodowanego problemami w zachowaniu funkcji życiowych, jak również w sytuacji wystąpienia incydentów w miejscu zamieszkania. Dzięki wykorzystaniu nowych technologii, w tym m. in. dostępu do nowych narzędzi wspomagających opiekę nad seniorami, stworzono możliwość monitorowania samopoczucia osób starszych, nawet jeśli przebywali oni w odległym miejscu. Rozwiązania te pozwoliły osobom starszym czuć się bezpieczniej oraz być bardziej samodzielnymi, a w razie potrzeby szybko powiadomić bliską osobę, czy też służby ratunkowe o kryzysowej sytuacji w jakiej się znaleźli.

Ilość aktywnych opasek bezpieczeństwa miesięcznie w Gminie Knurów wyniosła 60 szt. Rzeczywista ilość osób, które przystąpiły do Modułu II wyniosła 84 seniorów.

Działania profilaktyczne wobec osób starszych, a także wsparcie seniorów w miejscu zamieszkania zostało zrealizowane przez następujące funkcje: system przywoławczy SOS – pomoc w nagłych wypadkach, zdalny monitoring podstawowych parametrów życiowych (puls, saturacja), detektor upadku, całodobowy nadzór ratowników medycznych, lokalizacja GPS poza domem. Udzielenie wsparcia nie było uzależnione od kryterium dochodowego. Telekopia jako forma „usług opiekuńczych” jest alternatywą dla pobytu osób starszych w zakładzie opiekuńczo-pielęgnacyjnym, domach pomocy społecznej oraz wsparciem dla rodzin osób samotnie zamieszkujących czy osób w rodzinach, które z różnych względów nie są w stanie zapewnić bliskim seniorom wystarczającego wsparcia. Telekopia pozwoliła na wzmocnienie systemu opieki środowiskowej świadczonej w miejscu zamieszkania seniora oraz na wydłużenie okresu samodzielności osoby starszej we własnym domu oraz przyczyniła się do wsparcia Gminy Knurów w zapewnieniu usług na rzecz seniorów 65 lat i więcej.

5. Realizowanie przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami projektów służących aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych.

W 2023 r. na terenie miasta Knurów funkcjonowało 97 organizacji pozarządowych, wykazanych w Ewidencji Starostwa Powiatowego w Gliwicach i Urzędu Miasta Knurów. Współpraca Samorządu z powyższymi organizacjami przybierała formę zlecenia organizacjom zadań własnych gminy, dofinansowywania działalności statutowej organizacji, wsparcia rzeczowego i lokalowego oraz doradztwa i konsultacji.

Zlecenie zadań odbywało się w drodze otwartych konkursów ofert ogłoszonych w trybie pożytku publicznego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz.U. z 2023 r., poz. 571), jak również „Programu współpracy Gminy Knurów z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2023 rok” przyjętego Uchwałą Nr LXIII/773/2022 Rady Miasta Knurów z dnia 16 listopada 2022r.

Gmina Knurów w roku 2023 ogłosiła 6 konkursów na realizację zadań publicznych. W ramach gminnych dotacji przeznaczonych na wsparcie organizacji pozarządowych i wsparcie sportu kwalifikowanego, na szeroko rozumianą aktywizację społeczną mieszkańców (tj. bez sportu kwalifikowanego, szkolenia dzieci i młodzieży oraz organizacji

impresz o zasięgu ponadgminnym) przeznaczono środki w wysokości 280.872,00 zł. Natomiast łączna kwota dotacji na wszystkie obszary wsparcia w 2023 roku wyniosła 801.732,00 zł.

Dotacje na realizację zadań publicznych w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, m. in. otrzymali:

- Śląski Oddział Okręgowy Polski Czerwony Krzyż Katowice Oddział Rejonowy Knurów na zadania pn. Organizacja działań opiekuńczo wychowawczych i socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży „Wakacje nadają rytm” – półkolonie dla dzieci – 25.000,00 zł, zadanie pn. „Pomoc żywnościowa ubogim mieszkańcom Gminy Knurów” – 13.000,00 zł,
- Klub Abstynentów „Siódemka” na zadanie pn. ”Praca profilaktyczno-rehabilitacyjna wśród uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych ich rodzin – 40.000,00 zł,
- Stowarzyszenie Pomocy „Arka Noego” na zadanie pn. – Prowadzenie konsultacji i szkoleń dla osób dotkniętych skutkami uzależnień pt. „Bezpieczna przystań – Knurów” – 10.000,00 zł,
- Zgromadzenie Sióstr Służebniczek na zadanie pn. Organizacja działań opiekuńczo wychowawczych i socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży „Świetlicowi tropiciele odnajdują bł. E. Bojanowskiego śladów wiele – edycja 4” – 60.000,00 zł,
- Knurowski Uniwersytet Trzeciego Wieku na zadanie pn. „Senior zawsze w ruchu” – 2.400,00 zł, zadanie pn. „Dorównaj Seniorom” – 1.580,00 zł., zadanie pn. „Prelekcje i warsztaty muzyczno-taneczne formą terapii dla seniorów” – 1.560,00 zł, zadanie pn. „Senior na beskidzkim szlaku” – 1.200,00 zł
- ZHP Chorągiew Śląska Hufiec Ziemi Gliwickiej na zadanie pn. „Działalność drużyny harcerskiej w Knurowie” – 8 000,00 zł,
- Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół osób z Niepełnosprawnością intelektualną na zadanie pn. Prowadzenie szkoleń, rehabilitacji i grup wsparcia dla rodzin osób z niepełnosprawnością pn. „Do samodzielności” – 15.000,00 zł; zadanie pn. „Spotkania muzyczne” – 4 000,00 zł,
- PTTK Gliwice – Koło TRION Knurów na zadanie pn. „Organizacja działań aktywizujących mieszkańców; pt. „Droga do sprawności 2023” – 6.000,00 zł,
- Śląski WOPR na zadanie pn. „Prowadzenie szkoleń ratowniczych WOPR” – 5.000,00 zł,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów ZOR – na zadanie pn. „Wycieczki i spotkania integracyjne emerytów z Knurowa” – 10.000,00 zł,
- Fundacja Gram Kibicuję Pomagam Knurów - na zadanie aktywizujące mieszkańców pn. „Świadoma Pierwsza Pomoc” – 4.000,00 zł,
- Knurowskie Stowarzyszenie Diabetyków na zadanie w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia „Aktywny cukrzyk” – 3.5000,00 zł,
- Stowarzyszenie Cała Naprzód na zadanie pt. „Knurowski Streetball” – 3.000,00 zł.
- Klub Biegacza Orły na zadanie pt. „Aktywny Senior” – 3.000,00 zł.

Dotację na realizację zadania w postaci usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w 2023 roku otrzymał Śląski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Katowicach Oddział Rejonowy w Knurowie ul. Wilsona 10 na kwotę 299.982,00 zł. W 2023 r. realizowane były przez tut. Ośrodek lub przy współudziale MOPS Knurów projekty finansowane ze środków zewnętrznych, środków własnych lub na zasadzie wolontariatu, mające na celu zwiększenie aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców miasta – przy współpracy z różnymi organizacjami.

W ramach bieżących działań Centrum wsparcia Inicjatyw Społecznych w 2023 r. podjęto między innymi następujące inicjatywy, finansowane ze środków Gminy lub bezkosztowo na zasadzie wolontariatu i współpracy z różnymi organizacjami:

- Kontynuacja przez tut. MOPS projektu pn. Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych;
- Pomoc psychologiczna, psychoterapeutyczna oraz terapia środowiskowa dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Knurów w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia;
- Spotkania dziecka, będącego pod opieką rodziny zastępczej z rodzicami biologicznymi (w obecności pracownika odpowiedniej instytucji);
- Na bieżąco, według zdiagnozowanych potrzeb, podejmowana jest współpraca z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, wolontariuszami w zakresie szeroko pojętych usług społecznych, zajęć, prelekcji dla mieszkańców Knuruwa;
- Współpraca ze Stowarzyszeniem: Klub Abstynentów „Siódemka” w Knurowie w zakresie profilaktyki uzależnienia od alkoholu mieszkańców Gminy Knurów poprzez zajęcia edukacyjno-terapeutyczne (w tym grupę samopomocową oraz grupę wsparcia z terapeutą) – spotkania odbywały się m. in. w Centrum Wsparcia Inicjatyw Społecznych w Knurowie;

Ośrodek Wsparcia działający przy tut. MOPS podejmował szereg inicjatyw, w tym:

- Udział w Noworocznym Turnieju Integracyjnym koła PPTK TRION,
- Współpraca z Oddziałem Rejonowym PCK w Knurowie, Kołem PPTK TRION, Stowarzyszeniem Rodzin i Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną jak również placówkami oświatowymi z terenu Miasta,
- Wspólna organizacja ”Wigilii plenerowej” dla mieszkańców Knuruwa - Polski Czerwony Krzyż Oddział Knurów, Zespół Szkół Zawodowych nr 2 w Knurowie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Ośrodek Wsparcia, Miasto Knurów, Centrum Kultury Knurów, ZHP Knurów, Świetlica bł. Edmunda Bojanowskiego, Knurowski Uniwersytet Trzeciego Wieku, Parafia Matki Boskiej Częstochowskiej w Knurowie, punkty usługowe i gastronomiczne, mieszkańcy Knuruwa,;
- Współpraca z Knurowskim Uniwersytetem Trzeciego Wieku w zakresie wsparcia dla osób starszych,
- Udział w Rajdzie Integracyjnym Niepełnosprawnych organizowanych przez Koło TRION Knurów,
- Propagowanie akcji „Ogólnopolska Karta Seniora”,
- Propagowanie akcji „Knurowska Koperta życia”,
- Współpraca z Fundacją New Europe Foundation nad Programem „Sport dla wszystkich”,
- Współpraca z Klastrem Innowacji Społecznych w zakresie programu „E-usługi publiczne dostępne dla seniorów 2.0”,
- Współpraca z krajowym Instytutem Gospodarki Senioralnej w zakresie programu Letnia Akademia Seniora, Mój pierwszy smartfon, Moja krew moje zdrowie,
- Współpraca z CEDUR w zakresie Cyberbezpieczeństwa seniorów.

6. Realizowanie zadań służących rozwiązywaniu problemów społecznych przy współpracy z jednostkami funkcjonującymi na terenie miasta.

Realizując zadania z zakresu pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współdziałał z instytucjami funkcjonującymi na terenie miasta i powiatu (które obejmują swoim działaniem również Gminę Knurów), jednostkami organizacyjnymi Gminy, Wydziałami Urzędu Miasta, ochroną zdrowia, placówkami oświaty, Policją, Powiatowym Urzędem Pracy, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Były to w szczególności:

- Polski Czerwony Krzyż (PCK) – w zakresie pomocy najuboższym mieszkańcom miasta,
- Policja, szczególnie Komisariat Policji w Knurowie (dzielnicy, dział śledczy),
- Sąd Rejonowy w Gliwicach (kuratorzy zawodowi, społeczni, zeznania w sprawach karnych),

- Zespół Placówek Oświatowych – szkoły podstawowe i średnie, przedszkola, pedagodzy, wychowawcy,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Świetlica bł. Edmunda Bojanowskiego,
- Miejskie Ognisko Pracy Pozaszkolnej,
- Szpital Miejski w Knurowie,
- Przychodnie Zdrowia,
- Poradnie Zdrowia,
- Domy Pomocy Społecznej,
- Miejski Zespół Gospodarki Lokalowej i Administracji,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Terapeuci ds. uzależnień, Kluby AA,
- Kościoły i Parafie,
- Stowarzyszenie św. Rity,
- Urząd Miasta oraz inne jednostki miejskie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2

Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego i rozwijanie dialogu społecznego.

1. Inicjowanie działań zmierzających do włączania się mieszkańców w życie społeczne miasta.

Jakość funkcjonowania społeczności lokalnej w dużej mierze zależy od zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne i ich bezpośrednim uczestnictwie w życiu społecznym i publicznym danego miasta. Jednym ze sposobów włączenia mieszkańców miasta Knurów w życie społeczne są konsultacje społeczne, szczególnie w zakresie decydowania o wydatkach określonej części budżetu miasta.

Rada Miasta Knurów podjęła uchwałę nr XXI/260/2020 z dnia 19 lutego 2020 roku w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych związanych z Budżetem Obywatelskim. Budżet Obywatelski należy rozumieć jako formę konsultacji społecznych w sprawie przeznaczenia części wydatków z budżetu Miasta Knurów na dany rok kalendarzowy na wskazane przez mieszkańców propozycje zadań o zasięgu lokalnym. Środki finansowe przewidziane na realizację Budżetu Obywatelskiego Miasta Knurów na każdy rok kalendarzowy określa Prezydent Miasta.

W ramach Budżetu Obywatelskiego mieszkańcy są wnioskodawcami (pomysłodawcami) projektów. Propozycje projektów, które pomyślnie przejdą weryfikację poddaje się pod publiczne głosowanie mieszkańców.

Wszystkie projekty wybrane do realizacji Edycja 2022 zostały zrealizowane w 2023 roku.

W 2023 roku w ramach Budżetu Obywatelskiego mieszkańcy Knuruwa zgłaszali, a następnie wybierali przedsięwzięcia, które ich zdaniem należy zrealizować w Knurowie w 2024 roku. W 2023 r. do głosowania wybrano 16 projektów. W sumie mieszkańcy Knuruwa oddali 3 503 ważne głosy (w 2022 roku 4.175 ważne głosy, w 2021 roku 1.427 ważne głosy). Do realizacji w 2024 roku wybrano 5 projektów:

- Projekt „twardy”:
 - „Park pełen pasji przy ul. Lignozy w Szczygłowicach” – koszt 959.800,00 zł;
- Projekty „miękkie”:
 - „Letnie kino plenerowe w Szczygłowicach” – koszt 20.000,00 zł;
 - „Dzień Dziecka w Parku Miejskim im. Dr. Floriana Ogana” - koszt 25.000,00 zł;
 - „Letnie kino plenerowe pod Tężnią” – koszt 20.000,00 zł;
 - „Konkurs wiedzy o Knurowie” – koszt 10.000,00 zł.

Działania podejmowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w celu włączenia mieszkańców w życie społeczne były realizowane w ramach pracy socjalnej polegały, m. in. na:

- aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i pozostających bez pracy,
- kierowaniu na leczenie i terapię AA osób z problemami uzależnień,
- w miarę potrzeb udzielaniu porad prawnych i pomocy psychologicznej,
- udzielaniu pomocy finansowej, która może być niezbędna do realizacji innych zobowiązań, np. aktywizacji zawodowej.

Ponadto podejmowano zadania mające na celu podwyższenie aktywności społecznej mieszkańców miasta – w oparciu o Ośrodek Wsparcia i Centrum Inicjatyw Społecznych.

W ramach Ośrodka Wsparcia w 2023 r. podjęto między innymi następujące inicjatywy:

- Współdziałanie w organizowaniu Knurowskich Dni Integracji
- Współdziałanie w organizowaniu Wigilii Plenerowej dla mieszkańców Knurowa
- Udział w Noworocznym Turnieju Integracyjnym,
- Udział w Rajdzie Osób Niepełnosprawnych
- Upowszechnianie aktywności sportowej mieszkańców
- Warsztaty edukacyjne w zakresie podniesienia kompetencji cyfrowych seniorów
- Dni otwarte – Liga Aktywnych Seniorów, warsztaty arteterapii, spotkanie kolędowe, spotkania międzyinstytucjonalne dot. Świąt Wielkanocnych
- Zajęcia socjalno-edukacyjno-manualne z wolontariuszami, propagowanie idei samopomocy

W ramach bieżących działań Centrum wsparcia Inicjatyw Społecznych podejmowano działania zmierzające do włączenia mieszkańców w życie miasta. W 2023 mieszkańcy Knurowa korzystali, m. in. z następujących form wsparcia:

- pomoc asystenta rodziny
- specjalistyczne poradnictwo rodzinne typu pedagogicznego i psychologicznego oraz indywidualne konsultacje pedagogiczno-psychologiczne dla mieszkańców
- terapia rodzinna
- pomoc prawna, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego
- warsztaty dla samotnych matek
- spotkania grupy samopomocowej „samotne matki
- trening zastępowania agresji
- usługa dietetyka
- działania animujące i promowanie zdrowego stylu
- pomoc w wsparciu psychologicznym dla mieszkańców Knurowa
- prowadzenie grup wsparcia w formie zajęć sportowych
- trening kompetencji i umiejętności rodzicielskich w formie warsztatów (w ramach własnych zasobów kadrowych przez Punkt Interwencji Kryzysowej)
- warsztaty przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane w ramach własnych zasobów kadrowych przez Punkt Interwencji Kryzysowej
- spotkania seniorów Ośrodka Wsparcia z psychologiem, dietetykiem, mediatorem.

W związku z trwającym konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy i przyjazdem wielu obywateli Ukrainy do Polski – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej podejmował wiele zadań zmierzających do integracji społecznej obywateli Ukrainy ze społecznością lokalną. Działania obejmowały poprawę funkcjonowania rodzin dotkniętych skutkami kryzysu migracyjnego związanego z wojną na terytorium Ukrainy, ale również naukę języka polskiego, wsparcie psychologiczne, prawne, jak również wspólną aktywność, poznanie kultur obu krajów, zacieśnienie więzi oraz przełamanie barier we wzajemnych kontaktach.

2. Promowanie działalności organizacji pozarządowych.

Promocja działalności organizacji pozarządowych realizowana była przede wszystkim poprzez dedykowany ww. inicjatywom konkurs „Knurów – dobre przykłady”. W 2023 roku, jak i w latach wcześniejszych, zgłoszenia kandydatów mogły składać osoby fizyczne i osoby prawne, a wyboru dokonała specjalna Komisja Konkursowa, powołana przez Prezydenta Miasta, w skład której weszło po 3 przedstawiciele Urzędu Miasta Knurów i organizacji pozarządowych. W 2023 roku wyróżnienia przyznano:

- w kategorii „organizacja pozarządowa” – Fundacji „Gram Kibicuję Pomagam”
- w kategorii „lider organizacji pozarządowej” – Łukaszowi Kornatce.

Ponadto w roku ubiegłym, mając na uwadze zaangażowanie w rozwój organizacji pozarządowych oraz inicjowanie z udziałem mieszkańców miasta przedsięwzięć o charakterze społecznym, Gmina Knurów postanowiła przyznać Laur Knurowa - najwyższe odznaczenie w mieście – w kategorii innych osób (osób prawnych) – Stowarzyszeniu Fight Club Knurów.

Stałą promocję organizacji pozarządowych prowadzi też Urząd Miasta Knurów, MOSiR Knurów, Centrum Kultury, MOPS oraz Przegląd Lokalny, publikując materiały zdjęciowe i artykuły poświęcone ważnym wydarzeniom z życia organizacji pozarządowych.

W celu aktywizacji społecznej osób z niepełnosprawnością w szczególności prowadzonej w ramach Programów "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej i "Opieka wytchnieniowa" nawiązano współpracę z Oddziałem Rejonowym PCK w Knurowie, Kołem PTTK TRION, Stowarzyszeniem Rodzin i Osób z Niepełnosprawnością Intelaktualną jak również placówkami oświatowymi z terenu Miasta.

W celu realizacji zadań w szczególności dotyczących wsparcia dla osób starszych i osób z niepełnosprawnością Dział ds. Osób Starszych i Niepełnosprawnych współpracuje z Oddziałem Rejonowym Polskiego Czerwonego Krzyża, Stowarzyszeniem Rodzin i Przyjaciół Osób z Niepełnosprawnością Intelaktualną, placówkami oświatowymi, Uniwersytetem Trzeciego Wieku, Kołem PTTK TRION.

3. Podejmowanie inicjatyw mających na celu wzmocnienie dialogu władz samorządowych z mieszkańcami.

Jedną z form wzmocnienia dialogu władz samorządowych z mieszkańcami są spotkania przedstawicieli samorządu miasta Knurów z mieszkańcami.

W 2023 r. odbyło się 5 interwencji i zapytań mieszkańców zgłoszonych na dyżurach Prezydenta i Zastępców Prezydenta oraz 10 spotkań Radnych Rady Miasta Knurów z mieszkańcami.

Ponadto podejmowano dodatkowe inicjatywy w zakresie wzmocnienia dialogu władz samorządowych z mieszkańcami organizowane przez poszczególne wydziały Urzędu Miasta Knurów. Były to, m. in. :

- W ramach Wydziału Gospodarki Komunalnej, Restrukturyzacji i Ochrony Środowiska przeprowadzono kontrolę placyków gospodarczych na terenie miasta, w których uczestniczyli mieszkańcy zainteresowani problemem segregacji odpadów;
- W ramach Wydziału ds. Funduszy Strukturalnych Promocji, Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi w 2023 r. miało miejsce 11 przypadków dotyczących wzmocnienia dialogu społecznego:
 - konsultacje społeczne nad budżetem obywatelskim, w tym przyjmowanie wniosków od mieszkańców oraz umożliwienie mieszkańcom głosowania nad poszczególnymi projektami (łącznie udział wzięło 2 418 osób),
 - konsultacje społeczne z organizacjami pozarządowymi w trybie ustawy o organizacjach pożytku publicznego i wolontariacie. Spotkania w liczbie 10, poświęcone były omówieniu

i zebraniu opinii przedstawicieli organizacji pozarządowych na temat projektów uchwał Rady Miasta Knurów w obszarze prawa miejscowego.

4. Poszerzanie dostępu informacyjnego do planowanych przez samorząd zamierzeń o charakterze społecznym i gospodarczym.

Wszystkie działania Gminy Knurów dotyczące poszerzenia dostępu informacyjnego do planowanych zamierzeń o charakterze społecznym i gospodarczym prowadzone są przy wykorzystywaniu takich nośników informacji jak tygodnik Przegląd Lokalny (wersja papierowa i strona www), oficjalna strona internetowa Urzędu Miasta Knurów, profil Gminy Knurów na Facebooku, system newsletterowy dla sprofilowanych grup odbiorców (subskrybentów zapisanych za pomocą strony internetowej UM Knurów). Co do zasady, działania te realizowane są z wykorzystaniem treści pisemnych, sukcesywnie jednak w celu poszerzenia katalogu odbiorców oraz skuteczniejszego dotarcia do adresatów, działania te coraz częściej obejmują także materiały zdjęciowe, wizualizacje, wywiady radiowe, filmy wideo, publikacje drukowane (wkładki tematyczne w prasie, kalendarz miejski). Poprzez sieć współpracy z lokalnymi mediami (dzienniki, tygodniki, portale internetowe), informacje dotyczące planowanych przez samorząd zamierzeń o charakterze społecznym i gospodarczym upowszechniane są również za pośrednictwem podmiotów zewnętrznych.

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 5

Wskaźnik	Jednostka miary	Stan początkowy (2020 r.)	Stan na 2021 r.	Stan na 2022 r.	Stan na 2023 r.	Stan docelowy (2026 r.)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
Liczba szkoleń i innych form doskonalenia zawodowego, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej	szkolenie	5	11	15	28	36	MOPS	Raz w roku
Liczba organizacji pozarządowych w mieście, w tym funkcjonujących w obszarze polityki społecznej	organizacja	87	92	90	97	87	Urząd Miasta Starostwo Powiatowe NGO-s MOPS	Raz w roku
Liczba spotkań przedstawicieli samorządu miasta z mieszkańcami	spotkanie	9	26	15	15	20	Urząd Miasta Rada Miasta	Raz w roku

Podsumowując:

1. Wskaźnik: liczba szkoleń i innych form doskonalenia zawodowego, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej.

Stan początkowy w 2020 r. - 5 szkoleń (rok bazowy) przypadają na okres pandemii covid-19. Stąd ograniczona liczba realizowanych szkoleń. Dane za lata następne, a szczególnie rok 2023 potwierdza tendencję wzrostową liczby szkoleń i innych form doskonalenia zawodowego, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej. Należy zauważyć, iż z każdym rokiem wzrasta liczba szkoleń realizowanych w formie online.

2. Wskaźnik: liczba organizacji pozarządowych w mieście, w tym funkcjonujących w obszarze polityki społecznej.

Liczba organizacji pozarządowych na terenie Gminy Knurów kształtuje się na stałym poziomie. Nieznaczne wahania wynikają z faktu przekształcania się organizacji i dostosowania do bieżących warunków i potrzeb, powołania nowych organizacji, jak również procesu likwidacyjnego. Z informacji uzyskanej ze Starostwa Powiatowego w Gliwicach wynika, iż część organizacji nie dopełnia obowiązków wobec organów nadzorujących ich działalność, m. in w zakresie dostarczania dokumentacji – powyższe organizacje i stowarzyszenia nadal funkcjonują i są ujęte w liczbie wskaźnika.

3. Wskaźnik: liczba spotkań przedstawicieli samorządu miasta z mieszkańcami.

Poniższy wskaźnik obejmuje bezpośrednie spotkania Prezydenta, zastępcy Prezydenta oraz Radnych podczas pełnionych dyżurów. Wskaźnik ten uzasadnia konieczność spotkań przedstawicieli samorządu z mieszkańcami Knurowa i potwierdza, że są one zgodne z oczekiwaniami mieszkańców miasta.

Liczba bezpośrednich spotkań Prezydenta, zastępcy Prezydenta oraz Radnych podczas pełnionych dyżurów w 2023 roku utrzymuje się na poziomie 2022 roku.

Należy również zwrócić uwagę, że wzrasta zaangażowanie mieszkańców miasta w sprawy lokalne, co potwierdza się w ich bezpośrednim uczestnictwie w życiu społecznym i publicznym. Przykładem powyższego jest zainteresowanie mieszkańców budżetem obywatelskim, zarówno w zakresie liczby zgłaszanych projektów, jak również późniejszym głosowaniem dotyczącym ich wyboru oraz fazą realizacji.